

E.1981/1

tüm yolsuzlukları adı geçenin katkısıyla gerçekleştirebilmiştir. Sanık Cahit ÖZKARA ve Ali YILDIZ'ın Kurum'a zarar veren eylemleri şöyle özetlenebilir :

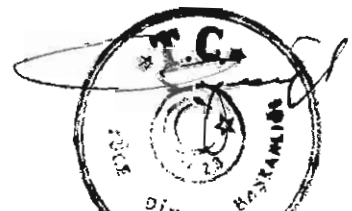
Klas ve mesafe tespiti için inşaat yerine giden teknik kurulun düzenlediği 19.8.1978 günlü tutanakta, kurulca saptanan klas ve mesafenin değişmesi halinde kontrol şefliği ve müteahhidin başvuruları üzerine yeniden klas ve mesafe tespiti yapılması öngörülmüştür. Klas durumu sonradan Kurum yararına değiştiği halde Cahit ÖZKARA bunu merkeze bildirip yeni bir klas tespiti yapılmasını istememiştir. Aynı biçimde, 19.8.1978 günlü tutanaktan sonra kazı artığının dökümü için daha yakın bir yer aramamıştır. Öte yandan, toprağın gerçekten Torbalı'ya dökülüp dökülmediğini araştırmamıştır. Müteahhitle birlikte düzenlediği hakediş raporları gerçek durumu göstermemektedir. Yerinde yapılan inceleme ve araştırmalara dayanılarak düzenlenen ara kesin hakediş raporunda, toplam 134.963.341 m³'lük hafriyat yapıldığı ve bunun sadece 15.000 m³'ünün 45 Km. mesafede bulunan Torbalı'ya taşındığı saptandığı halde, düzenledikleri 6 adet hakediş raporunda, 380.274 m³ miktarında hafriyat yapıldığını ve bunun tümünün Torbalı'ya taşındığını belirtmişlerdir. Hakediş raporları kereste ihzaratı yönünden de gerçeklere uygun değildir. 6 ayrı hakedişle toplam 1300 m³ birinci, 3000 m³ ikinci sınıf kereste ihzaratı yapıldığını göstermişlerdir. Oysa, daha sonra yapılan tespitlerden birisine göre şantiyede 204 m³, diğerine göre 185 m³ ikinci sınıf kereste bulunduğu, birinci sınıf kerestenin ise mevcut olmadığını saptanmıştır.

Cumhuriyet Başsavcısı Esas hakkındaki düşüncesinde :

"Kontrol Mühendisi Cahit ÖZKARA,

Yukarıda izah edildiği gibi gerçeğe aykırı sahte hakediş rapor-

Özkar

E.1981/1

ları düzenlemiş ve bu suretle resmi evrakta sahtekarlık suçunu işlemiştir. İskihkak raporları 6 adettir ve hepsinde bu eylem vuku bulmuştur. Bu itibarla hareketine uyan TCK'nun 339. 80 ve 31 inci maddelerine göre cezalandırılmasına.

Ali YILDIZ'ın eylemine gelince :

Bu suçu Cahit ÖZKARA ile birlikte işlemiştir.

Memur olmayan bir kişiyle memur arasında bir anlaşma bulunur, memur vazifesi icabı bir belgeyi düzenlerken sahtekarlık suçunu işlerse 339 ve 340 inci maddelerdeki suç teşekkül eder.

Herhangi bir kişi memurla anlaştığı takdirde burada suç birliği söz konusudur.

TCK'nun 64 ve 65 inci maddeleri gereğince memura uygulanan maddede ile cezalandırılması icap eder.

O halde Ali YILDIZ'ın da TCK'nun 64/1, 339, 80 ve 31 inci maddelerine göre cezalandırılmasına, karar verilmesini

.....

Ceza tayininde Ali YILDIZ ile Cahit ÖZKARA'nın eylemlerinin vehametinin gözönünde bulundurulmasını arz ederim" demiştir.

Sanıklar Cahit ÖZKARA ve Ali YILDIZ, ara hakediş raporlarının geçici ve avans niteliğinde olduğunu, kazanılmış hak doğurmadığını, ara kesin ve kesin hesaplarla alacak-borç durumunun nihai olarak saptandığını, bu bakımdan hakedişlerin gerçeği tam olarak yansıtmasa da bir zararın söz konusu olmayacağını, bu ilişkinin bir özel hukuk ilişkisi olduğunu savunmuşlardır.

Ara hakediş raporlarının tarafların hak ve borçlarını saptamak açısından kesin ve bitirici nitelikte olmadıkları, inşaat işinin dinamizmi içinde bunlardan gerçek miktarları tam olarak göstermelerinin beklenemeyeceği düşünülebilir. Ancak, her türlü makûl ölçünün ötesinde

Ali S. O.

E.1981/1

kasıtlı sapmalar ilgililerin hukukî olduğu kadar cezai sorumluluklarını da gerektirir.

Bu konuda, Kurum ile müteahhit Ali YILDIZ arasında yapılan sözleşmenin 9. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında:

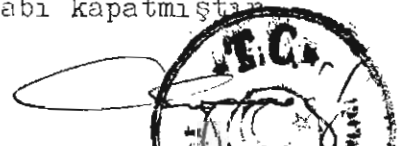
"Situasyonları yapmak için müteahhit veya yetkili vekili hazır olduğu halde işe başlanılan tarihten beri vücuda getirilen işler ve ihzarat miktarları kontrol tarafından ölçülecek ve bulunan miktarlar situasyona geçirilecektir. İhzaratın situasyona geçirilebilmesi için bunların inşaatın esas bünyesine dahil malzemeden ve iş programına göre lüzumu kadar olması şarttır.

Tanzim olunan situasyonların muameleye konulabilmesi için müteahhit veya yetkili vekili tarafından imzalanmış olması lâzımdır" denilmektedir.

Kontrol Mühendisi sanık Cahit ÖZKARA'nın, gerek sözleşmenin bu hükümlerini ve gerek SSK Genel Müdürlüğü Kontrol talimatı'nı gözönünde tutarak, imalat, nakliyat ve ihzaratla ilgili gerçek duruma uygun hakediş raporları düzenlemesi ve böylece müteahhidin hakettiği kadar para almasını sağlaması gerekir. Oysa sanık aksine bir tutumla ve müteahhidin istekleri doğrultusunda hareketle yapılmayan işleri yapılmış, hazır bulunmayan malzemeleri getirilmiş gibi gösterip müteahhide fazla para ödenmesine ve Kurum'un büyük zarara uğramasına neden olmuştur.

Öte yandan, Kurum Müfettişi Özer SERDAR tarafından düzenlenen 28.2.1981 günlü rapor ve eki belgelere göre; sanık Cahit ÖZKARA, Ali YILDIZ'dan 26.8.1978 günlü, 200.000 ve 24.4.1979 günlü 10.000 liralık çekler almıştır. Sanık Cahit ÖZKARA, 200.000 liralık çeki 7.9.1978 gününde TÖBANK İncesu Şubesine ibraz etmiş ve adına açtırdığı 5584/4 sayılı cari hesaba geçirtmiştir. 22.11.1978 gününde bu hesaptan 199.500 lira çekmiş ve 2.9.1980 gününde de hesabı kapatmıştır.

A.1

E.1981/1

Yine aynı rapora göre, 24.4.1979 günlü çek muhteviyatı olan 10.000 lira, Türkiye Vakıflar Bankası Merkez Şubesindeki Ali YILDIZ'ın hesabından, 25.4.1979 gününde Cahit ÖZKARA'ya ödenmiştir.

Sanık Cahit ÖZKARA; 200.000 liralık çekin İzmir'e giderken Ali YILDIZ'ın elemanı tarafından İzmir'deki şantiye masraflarının karşılanması için kendisine verildiğini, çeki TOBANK Ankara İncesu Şubesine ibraz ettiğini ve parayı alıp İzmir'e götürdüğünü, 10.000 liralık çeki de müteahhidin elemanı İsmail Hakkı AKŞİ'nin işlerinin yoğunluğunu ileri sürerek kendisinden ricada bulunması üzerine bankaya ibraz ettiğini ve tahsil ettiği parayı adı geçen kişiye verdiğini söylemiştir. Müdahil Kurumlar Vekilinin 20.7.1981 günlü dilekçesinden, bu olay nedeniyle düzenlenen raporun Cumhuriyet Savcılığına intikal ettiği anlaşılmaktadır.

Soruşturma Komisyonu Raporunda, sanıklar Cahit ÖZKARA ve Ali YILDIZ'ın birlikte düzenledikleri sahte hakediş raporları nedeniyle Türk Ceza Kanunu'nun 342. ve 80., Cumhuriyet Başsavcısının esas hakkındaki düşüncesinde ise Türk Ceza Kanunu'nun 339. ve 80. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istenmiştir.

Kontrol Mühendisi ve müteahhit tarafından düzenlenen ara hakediş raporları, nihai bir belge niteliğinde olmayıp gerek bölgede, gerek merkezde kontrol elemanlarınca incelenip üzerinde değişiklikler yapılabilmesi mümkündür. Bu belgelerin müteahhit ve kontrol mühendisince imzalanan şekliyle ödemeye esas alınabilmesi için Kontrol Bürosu, Kontrol Bürosu Şefi ve Yapı İşleri Dairesi Başkanınca incelenip onaylanması gerekir. Hakedişlerde gösterilen imalat ve ihzaratın miktarları itibarıyla gerçekleri yansıtmadığının anlaşılması olanağı vardır. Oluş biçimi yukarıda açıklanan olayda sanık Cahit ÖZKARA'nın eylemi görevi kötüye kullanma olarak nitelendirilmiştir. Müteahhit Ali YILDIZ'ın ise,

Adı

E.1981/1

hakedişlerde imalat ve ihzaratı gerçek miktarların çok üzerinde göstermesi için hemşehrîsi ve daha önce aralarında iş ilişkisi bulunan Cahit ÖZKARA'nın Kontrol Mühendisliğine atanmasını sağlayarak onu görevi kötüye kullanma suçuna azmettirdiği sabit olmuştur. Sanıkların, değişik tarihlerde ve bir suç işleme kararının icrası cümlesinden olarak gerçeğe aykırı biçimde altı adet hakediş raporunu düzenlemeleri haklarında TCK'nun 80. maddesinin uygulanmasını, suçun işleniş biçimi ve neden oluşan zararın miktarı cezaların aşağı sınırının aşılmasını gerektirmiştir.

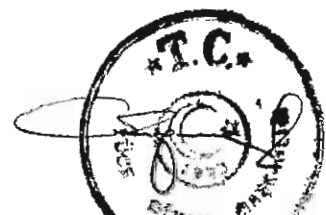
İnşaat işlerinin bağlı bulunduğu Genel Müdür Yardımcısı Bekir Sami AKAY için Cumhuriyet Başsavcısının esas hakkındaki düşüncesinde:

"Bu hakediş raporlarının imzalanması için, Bekir Sami AKAY da, Merkez elemanları üzerinde baskı yapmıştır.

Unal HÜGÜL'ün duruşmada da doğruladığı müfettişe verdiği ifadesinde (alışagelmışin dışında Ali NILDIZ'ın inşaatları ile ilgili olarak özellikle hakedişler konusunda ben ve diğer ilgili arkadaşlar Sami AKAY tarafından çağrılıp hakedişlerin niçin düşük tutulduğu yolunda sorulara muhatap oluyorduk. Diğer müteahhitlere ait işlerde Sami AKAY'ın müdahalesi pek söz konusu olmamıştır.) demiş ve Adnan KILIÇ ile Kâmil TELCİ de biraz önce değinilen ifadesinde Sami AKAY'ın baskı ve müdahalesine maruz kaldıklarını beyan etmişlerdir. Bu nedenle Sami AKAY'ın TCK'nun 240 ıncı maddesi ile cezalandırılmasına karar verilmesi" istenmiştir.

Ayrıntıları daha önce açıklandığı gibi, Eşrefpaşa Hastanesi inşaatına ait 6 no.lu hakediş raporunun merkezde incelenerek 21.515.663 liradan yaklaşık 3 milyon liraya düşürülmesinin tasarlandığı bir sırada sanık Bekir Sami AKAY, ilgilileri çağırarak hakediş bakiyesinin Bakan Hilmi İŞGÜZAR'ın isteği uyarınca yükseltilmesi için baskıda bulun-

Q.1981/1

E.1981/1

muş, sonuçta hakediş bakiyesinin 12.259.653 liraya yükseltilmesini sağlamıştır. Sanığın sabit olan eylemi, görevi kötüye kullanma suçunu oluşturmaktadır.

Cumhuriyet Başsavcısı, esas hakkındaki düşüncesinde, hakediş raporlarını inceleyen merkez elemanlarının :

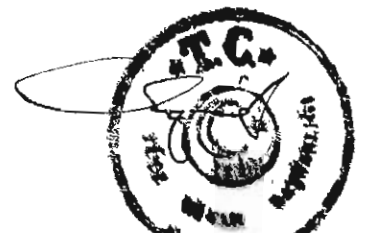
"Hakediş raporları düzenlenerek merkeze gelmiştir. Bu hakediş raporlarını kontrol eden Rafet AÇIKGOZ, Metin KÖÇÜK, Bekir AYKAÇ, Atilla BİLEK, Sinan ERDOĞAN, Adnan LİLİÇ, Erol SÜER, Ceref ŞAHİN, Kâmil TELCİ, Abdurrahim TERZİOĞLU hakediş raporlarının hakiki kotlarla tanzim edilmediğini bildikleri, kontrol yapabilmelerini sağlayacak olan geçerli belgelerin hazırlanmasına da gayret göstermedikleri, hakediş raporları üzerine plânkotenin olmadığı yolunda şerhler koydukları halde önlem almamışlardır.

Hitekim 22 Haziran 1978 tarihli 1000 yataklı İzmir Esrefpaşa Hastanesi 1 inci keşfinde(hafriyat kalemlerinin toplamı 170.200 m³) parasal toplam değeri de (16.396.280,50) lira olduğu halde 5 numaralı hakedişle (380.274,955 m³) hafriyat yapıldığı belirtilerek istihkak düzenlendiği halde herhangi bir inceleme yapmamış ve önlem almamış ve bedelini de ödemişlerdir.

Bu itibarla hareketlerine uyan TCK'nun 240 ıncı maddesine göre" cezalandırılmalarını, istemiştir.

Yapı İşleri Dairesi Başkanı sanık Abdurrahim TERZİOĞLU'nun için ivedilikle ihaleye çıkarılıp eksikliklerin tamamlanması için gerekli çabayı göstermemesi, İzmir Bölge Müdürlüğü'nün plânkote ve vaziyet plânını mevcut olmadığı yolundaki uyarıları karşısında başında bulunduğu Dairenin ancak 4 no.lu hakediş raporunun düzenlenmesinden sonra hareket geçmesi, noksanlıkların merkez elemanlarınca hakediş raporlarına da

Çeliker

E.1981/1

not edilmesine karşın kesin önlemler almaması nedeniyle görevini savsakladığı ve Kurum'un zarara uğramasına neden olan bu eylemlerin Türk Ceza Kanunu'nun 230. maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen suçu oluşturduğu sonucuna varılmıştır.

Eşrefpaşa Hastanesi inşaatına ait 6 no.lu hakediş raporunu merkezde inceleyiş onaylayan sanıklar Erol SÜER, Şeref ŞAHİN, Kâmil TELCİ ve Adnan KILIÇ hakkında görevi kötüye kullanmaktan dava açılmışsa da, mahkûmiyetlerine yeterli delil bulunamamıştır.

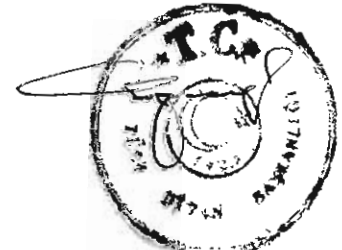
Aynı inşaatına ait 2 no.lu hakediş Rafet AÇIKGOZ ve Metin KÖÇÜK, 3 no.lu hakediş Dekir AYKAÇ ve Atilla BİLEK, 4 ve 5 no.lu hakedişleri Sinan ERDOĞAN'la Atilla BİLEK merkez elemanı olarak incelemişlerdir. Bu sanıkların hakediş raporlarını zaman zaman düzeltmeleri ya da eksiklikler konusunda uyarıcı notlar düşmeleri, inzarat miktarlarının bu sanıklarca kesin olarak bilinmesine olanak bulunmaması, inşaatına plânkote ve vaziyet plâni yapılmadan başlanması sonucu hafriyat miktarının da kesin olarak bilinmemesi, Ali YILDIZ ve Cahit ÖZKARA'nın sorumluluklarında düzenlenen hakediş raporlarının yanıltıcı bilgiler içermesi karşısında kasıtlı hareket etmedikleri anlaşılmış ve mahkûmiyetlerine yeterli başkaca delil elde edilememiştir. Bu durumda sanıkların beraatlarına karar verilmesi gerekir.

B) BOYABAT HASTANE İNŞAATI OLAYLARINDA SANIKLARIN EYLEMLERİ

a- SANIKLAR HİLMİ İŞGÜZAR VE ALİ YILDIZ'IN EYLEMLERİ

SSK'ca 250 yataklı Boyabat Hastane binası yapımı 120 milyon lira keşif bedeli üzerinden % 21,60 indirim yapan Ali YILDIZ'a 16.6.1978 günü ihale edilmiştir.

İnşaatına 6.7.1978 günlü sözleşmeye dayanılarak başlanan Boyabat Hastanesi Kontrol Mühendisliğine geçici görevle atanan Metin KÖÇÜK'ün kısa bir süre sonra bu görevden ayrılarak Genel Müdürlükteki

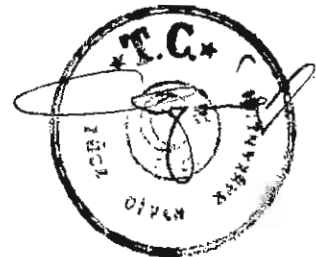
Yıldız

E.1981/1

görevine dönmesi üzerine, bu kez sanık Hilmi İŞGÜZAR tarafından Sinop İnşaatları Kontrol Âmirliğine atanan Hasan ÜNAL'dan, Boyabat Hastanesi İnşaatı 1 no.lu hakediş raporunun imzalanması istenmiştir. Olayın bundan sonraki gelişmelerini Bakanlık Müfettişleri önünde verdiği 7.8.1979 günlü ifadesinde Hasan ÜNAL şöyle açıklamaktadır:

"29.7.1978 tarihinde... Sinop'ta dolaşırken arkadaşlar gelerek seni iki kişi arıyor dediler... Kendilerini müteahhit Ali YILDIZ'ın mühendisi olarak tanıttılar. Ve bana otuz küsur milyon lira tutarındaki ilk istihkakı imzalatmak istediler...inşaat yerinde yapacağım tetkikler ve dosya üzerinde yapacağım incelemelerden sonra istihkakı imza edebileceğimi söyledim. Bunun üzerine takip eden pazar günü sabahı Samsun yolu üzerinden Boyabat'a gittik. İnşaat yerinde gördüğüm şeydu: İstihkaka göre 1500 m³ kereste mukabili inşaat yerinde ancak en fazla 300 m³ kereste vardı. Demir istihkakta gösterildiği kadar mevcuttur. İstihkakta 1000 m³ çakıl gösterilmişti, oysa hiç çakıl yoktu. İstihkakta hafriyat 100.000 m³'ün üzerinde gösterilmişti. Ancak yaklaşık olarak 30 ilâ 40 bin m³ hafriyat yapılmıştı. Nakliye ise istihkakta 28 Km. yapıldığı -Durağan'a- belirtilmiş olmasına rağmen gerçekte hiç nakliye yapılmamış, dozerle inşaat sahasındaki toprak, Boyabat yönündeki arazinin kuzey batısına tesadüf eden başka bir araziye sürüklenmişti. Ben bu sürükleme işini ortalama 750 metrelik bir mesafe olarak hesap edip, ancak bu miktarı nakliye bedeli olarak kendilerine ödeyebileceğimi söyledim. Ayrıca bir heyet marifetiyle hafriyatın klas tesbitinin yapılması gerektiğini, bu yapılmadıkça istihkak üzerindeki bu nevi değerlendirmelere benim imza atmayacağımı kendilerine bildirdim. Bu konuşmalar sırasında şantiyedeki telefon çaldı. Arayan kişi Ali YILDIZ'mış. Ve Ankara'dan arıyormuş. Mühendisleriyle konuştu,

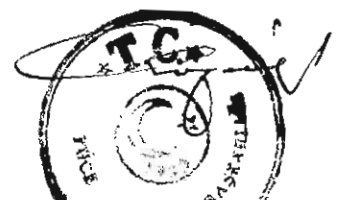
Ali Yıldız

E.1981/1

onlar benim istihkakı imzalamadığını kendisine iletiler. Bunun üzerine benimle konuşmak istedi. Bana sert ve tehditkâr bir ses tonu ile istihkakı hemen imzalamamı istedi. Ben de imzalamayacağımı kendisine tekrarladım. Ve yüzüme telefonu kapattı... Pazartesi günü şubede çalışırken şube müdürü Sayın SAYAR "Sizi Ankara'dan telefonla Bakan Hilmi İŞGÜZAR arıyor." dedi. Telefona çıktım... istihkakı niçin imzalamadığımı sorarak istihkakı imzalamamı istedi. Ben kendisine telefonla izah edemeyeceğimi bildirdim. Ve aynı zamanda istihkakta yazılı olduğu kadar için yapılmadığını kendisine bildirdim. Beni acele Ankara'ya çağırdı.... 1.8.1978 Salı günü sabahı Bakanlığa gelerek Bakanı sordum. İstanbul'a gittiğini... söylediler... Bir odada otururken... Müteahhit Ali YILDIZ geldi... beni kendi bürosunda konuşmak üzere davet etti. Güzel döşenmiş bir daireye beraber gittik. Fonu istihkak olduğu için niçin imza etmediğimi, imza edersen benim için iyi olacağı sehalinde konuştu. Ben imza etmesem de bu istihkakı alabilecek güçte bulunduğunu söyledi. Ben "bu istihkakın tamamını bana verseniz de yine imza etmem" diyerek davranışında ısrarlı olduğumu bir defa daha belirttim.. Ali YILDIZ "Gel Sami AKAY'ın yanına gidelim o bize yardımcı olsun" dedi. Olumlu karşıladım ve birlikte... Sami AKAY'ın yanına geldik. Birlikte dosyayı da getirmiştik. Olayı ben de Ali YILDIZ da Sami AKAY'a ayrı ayrı anlattık. Sami AKAY dosyayı inceledi ve kaldırdı attı. Ali YILDIZ'a aynen "Ali ben sana kontrol mühendisimi ezdirmem, bu konuda mühendisim Hasan ÜNAL haklı" dedi. Münakaşa bir süre daha devam etti. Bunun üzerine Sami AKAY inşaat daire başkanlığına telefon ederek başkanı çağırdı. Ancak başkan raporlu olduğu için onun yerine yardımcıları Ünal HÜGÜL ve isimlerini hatırlayamadığım üç kişi daha geldi. Bunların huzurunda da olay tartışıldı... Orada ben şu öneride bulundum. Hemen bir heyet teşekkül ettirilsin inşaat mahalline gönderilsin ne varsa tespit etsin, onların

Osman

E11981/1

tespit ettikleri esas alınsın dedim. Ali YILDIZ bu teklife şiddetle itiraz etti ve "bu yolda bir heyet gönderilirse hemen işi bırakırım" dedi. Ben ordan ayrıldım ve Bakanlık özel kaleminde Bakanı beklemeye başladım. Oraya tekrar Ali YILDIZ geldi, "Bakanı beklemeyelim bunu imza et, bu iş bitsin" dedi. Ben ısrarımı tekrarladım. Saat 21 sıralarında Bakan Hilmi İŞGÜZAR geldi dedi. Ali YILDIZ beklemeden girdi, ben çağırılmamı bekledim. 10, 15 dakika kadar sonra Bakan beni çağırdı. Girdim.... Ali YILDIZ'a ait istihkakı imzalamamı sert bir tavırla emretti ve bana "Benim seçim bölgemdeki işleri aksatıyorsun, Belediyenin bu müsaade belgesi varken niçin istihkakı imza etmiyorsun" dedi. Ben de bunun sadece Belediyenin müsaade kâşına bağlı bir iş olmadığını, iddia edilen işlerin yapılmamış olduğunu, kerestenin, çakılın hiç olmadığını veya noksan olduğunu, hafriyata bu kadar para ödenirse işin temel işlemi sonunda paranın biteceğini, hafriyat artığının taşınmaya gerek kalmadan zaten arsa bitişiğindeki başka bir yere sürüklendiğini, Belediye müsaade belgesinin bu noksanların sadece biri olduğunu, bu nedenlerle istihkakı imza edemeyeceğini kendilerine bildirdim. Bakan "bu inşaat isterse 500 milyon liraya tamamlansın bu iş bitecektir" dedi. Bu istihkakı yarın gidin Sami AKAY'ın yanında imza edin, bu iş bana bir daha gelmesin dedi. Ertesi gün Sami AKAY'ın yanına gittiğimde Ali YILDIZ da vardı. Yine neticesiz konuşmalar oldu. Ertesi gün yani Perşembe günü beni Bakan yine ça'ırdı. İçeriye girdiğimde Ali YILDIZ vardı... Hilmi İŞGÜZAR bana yeniden, istihkakı imzalamam için emir verdi ve "Sami AKAY'ın yanında bu işi bitirin." dedi. Ben bunun üzerine "Tabi efendim ben gerekli düzeltmeyi yapıp imza ederim. Zaten bu konuda size gelmememiz lâzımdı" diyerek Bakanın bu işe direkt ilgi duyma nedenini vurgulamaya çalıştım. Biz aynı şekilde ikinci defa Sami AKAY'ın yanına gittik. De-

Ali Yıldız

E.1981/1

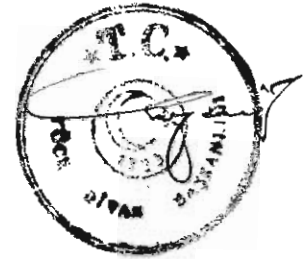
gişen hiçbir şey yoktu. Sami Bey artık benim bu işten dönmeyeceğimi anladı. Paire Başkan Yardımcıları yine oradaydı. Anladığım kadarıyla benim yerime istihkaki imza edebilecek bir kişinin tayini ve benim de bu işten alınmam gerekiyordu. İşte bu sırada bu gerçekleşti. Odaya Sedat ZAIM adında bir SSK Mühendisi girdi. Bu isim üzerinde Ali YILDIZ'ın da olumlu tutumu, Sedat ZAIM'in rızası alınarak tayin gerçekleşti" (Dosya:D₂-Dizi:60-57).

Hasan ÜNAL, bu ifadeyi Yüce Divan'da da doğrulamıştır (Tutanak-Sayfa:2201-2241).

Sanık Ali YILDIZ, zamanın Bakanına istihkakının az olduğu veya istihkakının imzalanmadığı doğrultusunda müracaatı olmadığını, Hasan ÜNAL'la arasında hiçbir şekilde anlaşmazlık bulunmadığını ve kendisiyle Bakanlıkta ya da Sosyal Sigortalar Kurumu'nda karşılaşmadığını ve bir görüşme de yapmadığını ifade ederek olayı bütünüyle inkâr etmiştir (Tutanak-Sayfa:137-140).

Sanık İlmi İŞGÜZAR, sorgusunda, Hasan ÜNAL'ın Sinop'tan gelmesi için kendisinin telefon etmediğini, Genel Müdür Yardımcısının telefon etmiş olabileceğini, Sinop'tan gelen herkesle olduğu gibi Hasan ÜNAL'la da konuştuğunu belirttikten sonra şunları eklemiştir : "Hasan ÜNAL'a herhangi bir şekilde falanın istihkakının dışında falana para ödeyin gibi bir talimatım yok... Esasında benim bir baskım olsa, benim taziykim olsa bizzat Bakanla karşı karşıya gelmiş bir insan onu imzalar yahutta başka yere tayin olur" (Tutanak-Sayfa:95).

Olayın tanıklarından Bekir Sami AKAY, sanık Ali YILDIZ'ın her fırsatta Bakana gitmesi karşısında böyle sık sık gidiyorsun başımızı derde sokacaksın, kendine dikkat et dediğini belirttikten sonra, şu açıklamaları yapmıştır :

Çelik

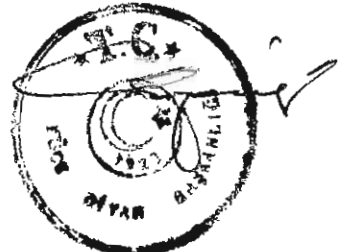
E.1981/1

"29.6.1978 gün ve 11061 sayılı muciple Metin KOÇUK, Boyabat Hastanesi kontrol mühendisliğine tavin olundu; ama arkadaş, bilmediğim bir nedenle, sonradan muttali olduğum bir gerekçe ile Ankara'ya gelmiş. Müteahhit de, karşısında kontrol mühendisi bulamayınca Sinop'a gitmiş, Sinop'taki kontrol âmiri gelip, Boyabat'taki hastane için istihkak tanzimine kalkmış. Gayet tabii ki arkadaşla bazı kalemelerin üzerinde anlaşamamışlar, anlaşamayınca müteahhit doğrudan mutadı veçhile geliyor, konuyu Bakan'a iletiyor. Bakan da kendisini, (Tabii ben yalancısı durumundayım Hasan ÜNAL'ın beyanını ifade ediyorum) Bakan, doğrudan doğruya kendisini Sinop'tan Ankara'ya çağırıyor. (Boyabat'tan değil; vurgulamak istediğim noktayı şey yapmak istiyorum.) Sinop'tan Ankara'ya çağırıyor ve diyor ki, "Bu istihkakı imza et." "Efendi, imza edemem; şu noksan, bu noksan." Hangi tip.. 1 no.lu hakediştir. Bilemem; tabii teknik konular arkadaşlar tarafından daha iyi cevaplanacaktır. İmza etmiyor. Yanıma geldi Hasan ÜNAL, konuları bana anlattı. Kendisini haklı buldum. Biraz sonra müteahhit geldi ve kendisine de çıkışarak "Her konuyu Bakana götürüyorsun, ileride haklı olacağın konularda da haksız muamelesi göreceksin. Dikkat et" diye kendisini ikaz ettim ve "Arkadaşlarımı da sana ezdirmem" dedim. Budur.

O ara, Bakan beni çağırdı. Sosyal Sigortalar Kurumundaki çalışma odasına gittim. Hakikaten Hasan ÜNAL'ın bu hareketine çok kızmış. "bunu alalım" şeklinde ifade kullanmıştır. Ben de "Beyefendi, bana bağışlayın" dedim. Çünkü konu aydınlık kazanmamıştı. Esasında Hasan ÜNAL kontrol şefi değil, kontrol âmiri idi ve kendisine gidip de burada istihkakı var diye kimse yetki vermiş değildir" (Tutanak-Sayfa:229).

Hasan ÜNAL, Hilmi İŞGÜZAR ve Bekir Sami ALAY tarafından doğrulanmış, Hasan ÜNAL, Ali YILDIZ ve Hilmi İŞGÜZAR arasındaki görüşme, sanık

Qulap

E.1981/1

Ali YILDIZ tarafından kabul edilmemiştir. Esasen bu sanığın tüm sorgusu sırasında olayları sistematik bir biçimde inkâr ettiği görülmüştür.

Bakanla Hasan ÜNAL'ın telefonla görüştüğü kuşkusuzdur. Nitekim, 31.7.1978 günlü bir telefon teyidi de görüşmenin yapıldığını kanıtlamaktadır. Bu belgede görüşen servis olarak "Bakanlık Makamı", muhatap olarak "Hasan ÜNAL" gösterilmiş, görüşme konusu "Sn. Bakanımız Hilmi İŞGÜZAR'ın Sinop Hastane İnşaatı ile ilgili konularda görüşmek üzere Ankara'ya gelmem emredildi." biçiminde özetlenmiştir (Dosya:D₂-Dizi: 94). Telefon teyidiyle, Hasan ÜNAL'ın 1 no.lu hakedişi imzalamaması nedeniyle Bakanın kendisini Ankara'dan telefonla aradığı yolundaki beyanı doğrulanmakta, buna karşılık, Hilmi İŞGÜZAR'ın "ben Hasan ÜNAL'a telefon etmedim, eğer Genel Müdür Yardımcısı etmişse gelmiştir" biçimindeki sözlerinin gerçeği yansıtmadığı ortaya çıkmaktadır.

Bir Bakanın inşaatın sıradan işlemleriyle uğraşmayacağı kuşkusuzdur. Ali YILDIZ'ın Hilmi İŞGÜZAR'a sağladığı yarar karşılığında ondan bu tür yardımlar beklediği düşünülemez. Bu nedenle, olaylar içinde Hilmi İŞGÜZAR'ın eylemleri birbirini izlememiş, kontrol mühendisinin atanmasını sağlamak, hakediş raporlarının merkezde kontrolü sırasında ortaya çıkan pürüzleri gidermek gibi ilk bakışta önemsiz görünen eylemler düzeyinde kalmıştır. Ancak, Hilmi İŞGÜZAR'ın önemsiz görünen bu eylemleri yüzünden müteahhit Eşrefpaşa, Boyabat ve Sinop inşaatlarında milyonlarca liralık fazla istihkak almayı başarmıştır. Ali YILDIZ tarafından yapılan tüm yolsuzlukların temelinde Hilmi İŞGÜZAR'ın talimatıyla atanan kontrol mühendislerinin katkıları bulunmaktadır.

Hasan ÜNAL'ın Boyabat Hastane İnşaatı 1 no.lu hakediş raporunu imzalamaması üzerine meydana gelen olaylar bu açıdan değerlendirilmelidir. Aslında Hasan ÜNAL, Boyabat Hastanesi kontrol mühendisi değil,

Qus

E.1981/1

Sinop İnşaatları Kontrol Amiridir. 1 no.lu hakediş raporunun düzenlenmesi sırasında Boyabat'ta kontrol mühendisi bulunmaması gibi arızı bir nedenle, kendisinden bu hakedişin imzalanması istenmiştir. Bundan sonraki hakedişleri, kendisinin düzenlemesi söz konusu değildir. Hasan ÜNAL'ın hakediş raporunu kesinlikle imzalamak istemediği biçiminde yorumlanacak bir davranışı da olmamıştır. Hakedişi, Boyabat'a gidip, gösterilen miktarda imalat ve ihzarat yapılmadığını görmesi üzerine imzalamamıştır. Böyle haklı bir nedene dayalı çekimserlik bile, Hilmi İŞGÜZAR'ın sert tepkisiyle karşılaşmış, bu yüzden Hasan ÜNAL bu görevinden alınarak başka bir göreve atanmıştır. Bu atama, doğrudan Hasan ÜNAL'a bağlı bir nedenden değil, Ali YILDIZ'ın işlemlerine müdahalesini önlemek ve yerine Ali YILDIZ'ın istemi doğrultusunda Bakanın sözlerine uyacak bir kimsenin gelmesini sağlamak için yapılmıştır. Görünüşte yükseltme gibi değerlendirilecek atama gerçekte kaydırma, uzaklaştırmadır. Böylece daha önemli bir görev olan Sinop Bölge Müdür Yardımcılığına getirilmiş, imza yetkisi ise 1979 Haziranında verilmiştir. Bu atama ile, tutumunu belli etmiş bir kimsenin Kontrol Amiri olarak Ali YILDIZ'ın Sinop ve Boyabat'ta yapmakta olduğu inşaat işlerine muhtemel müdahalesi önlenmiştir. Hilmi İŞGÜZAR'ın tepkisi haklı bulunan bir şikâyetin doğal sonucu olarak da nitelendirilemez. Müteahhit başlangıçta haklı bulunmuş, buna karşılık Hasan ÜNAL'ın "bir heyet kurulup inşaat mahalline gidilerek tespit edilsin, eğer benim söylediklerimde hilâfı hakikat varsa onların masraflarını karşılarım" biçimindeki iddiasına karşın, gerçeklerin araştırılması yoluna gidilmemiştir. Bu olaydan çok sonra ara kesin hesap nedeniyle yapılan tespitler, Hasan ÜNAL'ın ifadesini doğrulamıştır. Hilmi İŞGÜZAR bu tutumu ile, gerek yeni atanacak kontrol mühendisine gerek diğer ilgililere, Ali YILDIZ'ın işleri söz konusu oldu-

Ali

E.1981/1

ğunda, nasıl davranılması gerektiğini göstermiştir. Gerçekten, yeni atanan kontrol mühendisi sanık Sedat ZAIM, hiçbir sorun yaratmadan hakedişlerin düzenlenmesi konusunda Ali YILDIZ'ın isteklerine uymuş, Bakanın daha sık müdahalelerle dikkat çekmesine gerek kalmamıştır. Merkez elemanlarının Sinop 4, Boyabat 5 no.lu hakediş raporları nedeniyle koydukları engeller, Bakanın işe el koymasıyla Ali YILDIZ yararına ortadan kalkmıştır.

Sanık Hilmi İŞGÜZAR'ın, bir hakediş raporunun haklı gerekçelerle imzalanmaması gibi basit bir olayda ilgili elemanın bu görevden uzaklaştırılmasını sağlamakla sonuçlanan tepkisi karşısında, sanığın özerk nitelikte olduğunu iddia ettiği SSK üzerinde Bakanın sınırlı bir yetkisi bulunduğu yolundaki savunması, dayanaksız kalmaktadır.

Hasan ÜNAL'ın Boyabat Hastanesi İnşaatı 1 no.lu hakediş raporunu imzalanmaması üzerine gelişen olaylar sonucu, bu inşaatın Kontrol Mühendisliğine, Eşrefpaşa Hastanesi İnşaatı Kontrol Mühendisi Cahit ÖZKARA gibi, müteahhidin hemşehrisi olan Sedat ZAIM atanmıştır (Dosya: D₂-Dizi:135). Sedat ZAIM, istemediği halde bu göreve Bekir Sami AKAY tarafından getirildiğini öne sürerken, Bekir Sami AKAY, adı geçenin kendiliğinden bu göreve talip olduğunu belirtmektedir. Olayın cereyan tarzı, sanık Bekir Sami AKAY'ın beyanını doğruladığı gibi sanık Sedat ZAIM'le sanık Ali YILDIZ'ın tüm inşaat boyunca uyum içinde çalışması, Ali YILDIZ'ın iki hemşehrisinin Eşrefpaşa, Boyabat ve Sinop inşaatları Kontrol Mühendisliğine getirilmelerinin bir rastlantı değil, Ali YILDIZ'ın kayrılması amacıyla yapıldığını göstermektedir.

b) SANIKLAR HACI ANIT VE AZİZ TELCI'NİN EYLEMLERİ

94.080.000 liraya ihale edilen Boyabat Hastanesi İnşaatının başladığı 6.7.1978 gününden 3.4.1979 gününe kadar yapılan işler ve ih-

Qul

E.1981/1

zarar karşılığı, 7 ayrı hakedişle sanık Ali YILDIZ'a toplam 91.808.114 lira ödenmiştir. Bu hakedişlerde yer alan hafriyat, kazı artığı taşınması, stabilize malzeme ve kerestenin gerçek miktarların çok üstünde gösterildiği, böylece Kurum'dan fazla para alındığı iddiası, hakedişlerin ayrı ayrı incelenmesi ve gösterilen miktarların ara kesin hakediş ve tespitlerle karşılaştırılmasını zorunlu kılmaktadır.

6.7.1978 - 6.8.1978 dönemi imalât ve ihzarat durumunu gösteren ve Kontrol Şefi Sedat ZAIM ve müteahhit Ali YILDIZ tarafından imzalanıp merkeze yollanan 1 no.lu hakediş, merkez elemanları Vahit ERUZ, Şeref ŞAHİN ve Ünal HÜGÜL tarafından incelenmiştir. Bu hakedişte yapıldığı belirtilen 156.657 m³ hafriyat karşılığında 10.835.516 lira bedel tahakkuk ettirilmiştir. Ali YILDIZ tarafından 18.7.1978 günü düzenlenen ve Sedat ZAIM tarafından sonradan imzalanan klas tutanağının esas alınması nedeniyle 1 no.lu hakedişte sert ve yumuşak kaya kazısı da yer almaktadır. Oysa, gerek 14.8.1978 gerek 25.9.1978 günlü klas tutanaklarında, arazinin yumuşak ve sert kükü ile yumuşak kayadan oluştuğu belirtilmekte, sert ve çok sert kayanın varlığından söz edilmemektedir. Bu nedenle, sonraki hakedişlerde 32.410 m³ sert ve 16205 m³ çok sert kaya kazısı yer almamış, böylece 1 no.lu hakedişteki kazı miktarı gerçekte 108.036 m³'e düşmüştür. Bu hakedişte yer alan kum, çakıl ve stabilize taşınmasına ilişkin belgeye "14.8.1978 tarihli heyet raporuna istinaden" biçiminde bir not düşüldüğü görülmüştür. Bu hakedişin 6.8.1978, ödeme yazısının ise 9.8.1978'de düzenlenmesi karşısında, 14.8.1978 günlü rapora ilişkin notun, belgeye sonradan konulduğu anlaşılmaktadır. Ancak, kum, çakıl ve stabilize malzemenin şantiyeye 67 Km. mesafeden taşınabileceği Boyabat Belediye Başkanlığının 3.7.1978 günlü yazısında belirtildiğine (Dosya:D₂-Dizi:98) ve ihzarat taşınmasına ilişkin belgedeki hesaplar da 67 Km. üzerinden yapıldığına göre, bu

Özkan

E.1981/1

yönüyle Kurum'un herhangi bir zararı söz konusu değildir.

Aynı hakediş raporunda. 81.027 m³ kazı artığınının 27 Km. uzaklığa taşındığı, 75 ton ince, 75 ton kalın demir, 500 m³ 1. sınıf, 1500 m³ 2. sınıf çam kereste ihzaratı yapıldığı belirtilmiştir.

2 no.lu hakediş raporu, 15.9.1978 gününde Sedat ZAIM ve Ali YILDIZ tarafından düzenlenmiş ve merkez elemanları Kâmil TELCİ, Atilla BİLEN ve Ünal HÜGÜL tarafından incelenmiştir. Bu hakedişte kazı miktarı 300.000 m³'e, taşınan kazı miktarı 250.000 m³'e yükseltilmiştir. Hakediş üzerinde, Ali YILDIZ, Sedat ZAIM ve Atilla BİLEN'in paraflarını koydukları şöyle bir not yer almaktadır.

" 1- Tesviye hafriyatı hesabı yapılarak 3 no.lu hakedişe dahil edilecektir.

2- Hafriyattan çıkan toprağın dolguda kullanılan kısmının hesaplanarak 3 no.lu hakediş raporuna eklenmesi.

3- Hafriyat hıbjasının tetkik edilebilmesi için arazi plânkotesi 3 no.lu hakediş raporuna eklenecektir" (Dosya:D₂-Dizi:79).

Bu notların gerçeği, 3 no.lu hakedişte de yerine getirilmemiş olmasına karşın, müteahhide ödeme yapılmıştır.

6.10.1978 gününe kadarki imalât ve ihzarat durumunu gösteren 3 no.lu hakediş raporu Sedat ZAIM ve Ali YILDIZ imzasıyla merkeze yollanmış, Vahit ERUZ, Atilla BİLEN ve Abdurrahim TERZİOĞLU tarafından incelenip onaylanmıştır. Hakedişte hafriyat miktarı 440.486,717 m³'e, taşınan kazı artığı miktarı 405.446,717 m³'e yükseltilmiştir.

4 no.lu hakediş raporunda, Sedat ZAIM ve merkez elemanları Vahit ERUZ, Kâmil TELCİ ve Erol SÜER'in imzası bulunmaktadır. Ali YILDIZ'ın adı altında değişik bir imza yer almıştır. Bu hakedişte kazılan miktar 450.486 m³, taşınan miktar ise 440.484 m³ olarak gösterilmiştir. Ayrıca ihzarat kalemleri arasına 20.000 m³ stabilize malzeme

Ali

E.1981/1

de girmiştir.

5 no.lu hakediş, Sedat ZAIM, Sinop Bölge Müdürü Hilmi ÖZGÜÇ ve merkezden Şevki ÜLER ve Erol SÜER'in imzasını taşımaktadır. Ali YILDIZ'ın adı altında değişik bir imza bulunmaktadır. Bu hakedişte yapılan hafriyat miktarı 460.487 m³, demir miktarı 500 tona yükseltilmiştir.

6 ve 7 no.lu hakedişler gene Sedat ZAIM tarafından düzenlenmiştir. Ali YILDIZ'ın adı altında değişik bir imza bulunmaktadır. Bakiye miktarları nedeniyle bu hakedişler Sinop Bölge Müdürlüğünde Seyfettin BAŞBUĞ, Hasan ÜNAL ve Hilmi ÖZGÜÇ tarafından imzalanmıştır. Bu hakedişlerde hafriyat miktarı 475.526 m³, taşınan kazı artığı miktarı 455.484 m³ olarak gösterilmiştir. Demir, kereste ve stabilize malzeme daha önceki hakedişler düzeyinde kalmıştır.

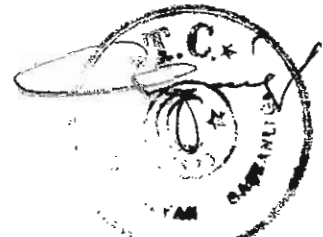
6.7.1978'den 3.4.1979'a kadar düzenlenen yedi hakedişle sanık Ali YILDIZ'a tamamı 94.080.000 liraya ihale edilen ve yapımı iki buçuk yıl sürecek olan Boyabat Hastanesi inşaatı için toplam 91.808.114 lira ödenmiştir.

Bu 7 geçici hakedişte yer alan hafriyat, kazı artığı taşınması, kereste, stabilize malzeme ve demir miktarlarına ilişkin rakamlarla Genel Müdürlüğün 22.8.1979 günlü, 887102 sayılı oluruyla görevlendirdiği kurulun düzenlediği ara kesin hesapta yer alan rakamlar arasında büyük farklar olduğu görülmektedir. Aynı biçimde, değişik tarihlerde ve değişik kurullarca yapılan tespitlerle geçici hakedişler arasında da büyük farklar vardır.

Bu farkların ayrı ayrı incelenmesine geçilmeden önce hafriyat ve kazı artığı taşınması konularıyla ilgisi nedeniyle klas tespiti ve bu konudaki gelişmeler üzerinde öncelikle durulması gerekmektedir.

1 no.lu hakediş raporuna müteahhitçe hazırlanıp sonradan Sedat

Çalış

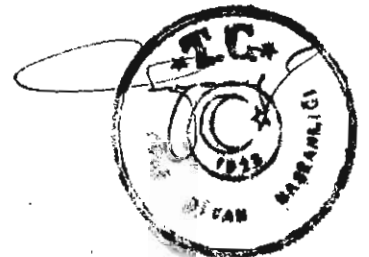

E.1981/1

ZAİM'e imzalatılan 18.7.1978 günlü tutanak esas alınmıştır. Bu tutanakta arazinin yapısında % 30 sert, % 15 çok sert kayanın varlığından söz edilmiştir. Daha önceleri kazı klas tutanakları müteahhit ve kontrol mühendisleri tarafından ortaklaşa hazırlanırken, bu yöntem sakıncalı görüldüğünden, Kurum inşaatlarında klas ve mesafe tutanaklarını hazırlamak üzere 8.8.1978 günlü olurla Atilla GERGİN, Cavit AVŞAR, Şeref ŞAHİN, Zekai ÖZCAN'dan oluşan bir "Zemin Klas Kurulu" görevlendirilmiştir (Dosya:D₂-Dizi:132). Bu Kurulun Boyabat'ta yaptığı incelemeler sonucu düzenlediği 14.8.1978 günlü tutanağa göre, arazinin yapısında % 20 oranında yumuşak küskülük, % 70 oranında sert küskülük, % 10 oranında yumuşak kaya bulunmaktadır (Dosya:D₂-Dizi:131). Bu tutanağa aynı gün, sanık Ali YILDIZ Kurum Genel Müdürlüğüne yaptığı yazılı başvuru ile itiraz etmiştir. Genel Müdür Mustafa ENGİNSU, bu başvurunun altıda yazdığı notla, Erol SÜER, Hacı AMİT ve Aziz TELCİ'den oluşan yeni bir kurulu klas tespitiyle görevlendirmiştir (Dosya:D₂-Dizi:130). Bu Kurul, 13.9.1978 günü inşaat yerinde yaptığı inceleme sonucu düzenlediği 25.9.1978 günlü tutanakla, yumuşak küskü oranını % 20'den % 10'a, sert küskü oranını % 70'den % 30'a düşürürken bir önceli tutanakta % 10 oranında gösterilen yumuşak kaya miktarını % 60'a yükseltmiştir (Dosya: D₂-Dizi:127). Yumuşak kaya kazı ve taşıma bedelinin daha yüksek olması nedeniyle, müteahhit yararına olan bu klas tutanağı, 2. ve sonraki hakediş raporlarına esas alınmıştır.

Öte yandan, Sinop Valiliğinin 19.7.1979 günlü, 15-0 sayılı oluru ile oluşturulan üç kişilik teknik kurulun, 24.7.1979 günü işyerinde yaptığı inceleme üzerine düzenlediği raporda, serbest kazılarda % 5 sert toprak, % 35 yumuşak küskü, % 60 sert küskü; geniş derin kazılarda % 2 sert toprak, % 18 yumuşak küskü, % 80 sert küskü bulunduğu be-

Qulus

E.1981/1

lirtilmiştir. Buna karşılık, daha önceki klas tatanaklarında % 10 ve % 60 olarak gösterilen yumuşak kayaya bu raporda yer verilmemiştir (Dosya:D₂-Dizi:123).

Aynı yer için saptanan zemin klaslarının birbirinden farklı oldukları ve bunlardan Erol SÜER, Aziz TELCİ, Hacı ANIT'tan oluşan kurulun düzenlediği 25.9.1978 günlü tutanağın, yumuşak kaya miktarını % 60 olarak göstermesi nedeniyle müteahhit yararına bulunduğu görülmektedir.

Klas tespiti konusunda Hacı ANIT ve Aziz TELCİ haklarında Ankara 7 nci Asliye Ceza Mahkemesine açılan dava irtibat nedeniyle Yüce Divan'da görülmekte olan işle birleştirilmiştir. 21.5.1981 günlü iddianamede:

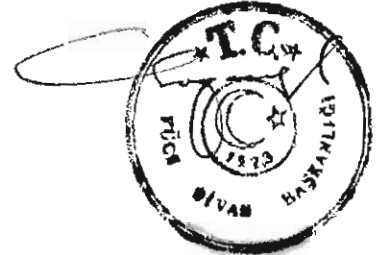
"Hafriyat klasının tespiti ve bu tespiti yapan heyetlerin teşekkülü olayında görevli Hacı ANIT ve Aziz TELCİ'nin, çeşitli kaynaklarca yapılan çalışmalar sonucunda arazinin karakteri kaya niteliği arzemediği veya çok düşük bir yüzdeyi ihtiva ettiği tespit edildiği, adigeçen heyet üyelerinin yumuşak kaya oranını % 10'dan % 60'a çıkartmak suretiyle Kurumu zarara uğrattıkları.." öne sürülmektedir.

Cumhuriyet Başsavcısı esas hakkındaki düşüncesinde:

"Arazinin karakterini gereği gibi incelemeyen, kaya niteliği arzemediği veya çok düşük yüzdeyi ihtiva ettiği halde yumuşak kaya oranını klas tespitinde % 10'dan % 60'a çıkartan ve bu suretle görevlerini savsaklayan Hacı ANIT, Aziz TELCİ'nin TCK'nun 230 uncu maddesi gereğince cezalandırılmasına" karar verilmesini istemiştir.

Erol SÜER, Hacı ANIT ve Aziz TELCİ'den oluşan kurulun düzenlediği klas tutanağı, hafriyat ve kazı artışı taşınması için fazla bedel ödenmesini gerektirecek nitelikte olmakla birlikte, bu tutanağın gerçeği yansıtmadığı ya da kasıtlı olarak gerçek dışı ve müteahhit yararına

Q.1981/1

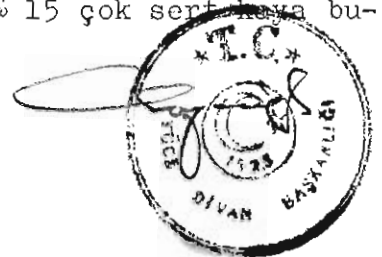

E.1981/1

düzenlendiği konusunda kesin kanıtlar elde edilememiştir. Gerçekten, yumuşak kaya oranını % 10 gösteren klas tutanağı ile ikinci klas tutanağı arasında bir aylık süre vardır. Kazı yapılarak derine inildikçe arazi yapısının değişmesi doğaldır. Kaldı ki, 25.9.1978 günlü ikinci klas tutanağı, 14.8.1978 günlü tutanağı tümüyle ortadan kaldırmamış, aksine tesviye hafriyatına 14.8.1978 günlü klas tutanağının, kalan kısma ise 25.9.1978 günlü tutanağın uygulanacağını belirtmiştir. Nitekim, Kurum'ca düzenlenen ara kesin hesaplarda da bu tutanaklara itibar edilmiş, serbest kazılara 14.8.1978 günlü klas tutanağı uygulanırken, geniş derin kazılara 25.9.1978 günlü klas tutanağı uygulanmıştır (Dosya: D₂-Dizi:22). Her ne kadar Bakanlık Müfettişlerinin istemi üzerine Sinop Valiliğince oluşturulan üç kişilik teknik kurulun anılan raporunda, arazinin yapısında yumuşak kayanın varlığından söz edilmemekte ise de; hafriyatın başlamasından yaklaşık bir yıl sonra ve hafriyat artığının taşınıp hafrolunan alan üzerindeki inşaatın yükselmeğe başladığı bir aşamada yapılan incelemeye dayanarak düzenlenen raporun, mutlak olarak gerçeği yansıttığı ve buna dayanarak, daha önceki raporların hatalı olduğu kesin sonucuna varılamaz. Sanıkların kasıtlı olarak müteahhit yararına rapor düzenledikleri yolunda bir kanıt da elde edilememiştir. Bu durumda Hacı AFİT ve Aziz TELCİ'nin yüklenen suçtan beraatlerine karar verilmelidir.

Burada sanık Ali YILDIZ tarafından düzenlenen klas tutanağından da söz etmek gerekir. Bu tutanak, 18.7.1978 günü müteahhit tarafından tek taraflı olarak düzenlenip, kontrol mühendisliği görevine 4.8.1978'de atanan Sedat ZAIM'e sonradan imzalatılmıştır. Sonraki klas tutanaklarının hiç birinde sert kaya ve çok sert kayanın varlığından söz edilmezken, bu raporda arazinin yapısında % 30 sert, % 15 çok sert kaya bu-

Ques

E.1981/1

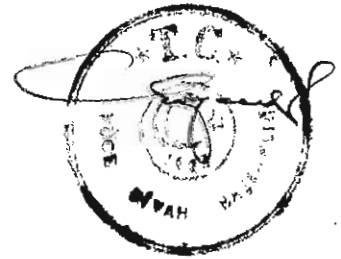
lunduğu belirtilmiştir. Kendi düzenlediği ve Kurum aleyhine olan bir klas tutanağını sanık Ali YILDIZ'ın sonradan Sedat ZAIM'e de imzalatması, daha işin başında sanığın Kontrol Mühendisi üzerindeki etkisini göstermektedir. Aynı şekilde sert ve çok sert kayanın bulunmadığı daha sonra düzenlenen üç tutanakla sabitken, sanık Ali YILDIZ, tek başına düzenlediği tutanakla, kazılan yerin % 45'lik bölümünün sert ve çok sert kayadan oluştuğunu belirtmek suretiyle gerçek niyetini ortaya koymuştur.

c) SANIKLAR HİLMİ İŞGÜZAR, ALİ YILDIZ, BEKİR SAMİ AKAY, ABDURRAHİM TERZİOĞLU, EROL SÜER, ŞEREF ŞAHİN, SEDAT ZAIM, KÂMİL TELCİ, İACI ANIT, ATILLA BİLEK, VAHİT ERUZ VE ŞEVKİ ÜLER'İN EYLEMLERİ :

Boyabat Hastane inşaatına ait hakedişlerde 475.526 m³ hafriyat yapıldığı belirtilerek karşılığında 39.009.784 lira alınmıştır. Genel Müdürlüğün 22.8.1978 günlü, 887-102 sayılı "olur" uyla Boyabat Hastanesi inşaatı ara kesin hesaplarını yapmakla İnşaat Mühendisleri Avni ARAZLI, Kemâl AKGÜN, İnşaat Yüksek Teknikeri Ömer ALTINKÖK ve Topograf Kamal TURAN'dan oluşan bir kurul görevlendirilmiştir. Bu kurulca düzenlenen 6.9.1979 günlü raporda hafriyat konusunda :

"a- Müteahhit tarafından verilen plânkotenin Kurumca hazırlanan ve tasdikli plânkoteye uymadığı; bu sebeple de müteahhidin hafriyat hesaplarına itibar edilmemiş ve iki plânkote arasındaki fark 340.00 kotu itibariyle ayrıca, bir kesit halinde kıyaslanmak için ilişikte sunulan ve Kurumca hazırlanan plânkoteye uygun olarak hazırlanan plânkoteye heyetimizce işlenmiştir."

"b- Kurumca hazırlanan plânkote ve Vaziyet Plânına uygun olarak hafriyat yeniden hesaplanmış ve 110.638,885 m³ sonucu bulunmuştur..." denilmektedir (Dosya:D₂-Dizi:28).

E.1981/1

Ara kesin hesaba göre, bu miktar kazı için ödemesi gereken para, 4.315.172,13 liradır. Oysa 7 ayrı hakedişle hafriyat için toplam 39.009.784 lira tahakkuk ettirilmiştir. % 21,60 eksiltme oranı çıkarıldığında aradaki fark, 27.200.578,81 lirayı bulmaktadır.

Boyabat Hastanesi vaziyet plânı, Mart 1978 tarihini taşımaktadır (Dosya:D₂-Dizi:2). Aynı biçimde, inşaat sahasının plânkotesi de hazırlanmış ve 23.11.1978'de onanmıştır (Dosya:D₂-Dizi:1). Bu bakımdan hafriyat miktarının saptanması mümkündür. Nitekim, Uygulama Kontrol Fen Heyeti Müdürlüğünün 22.1.1979 günlü yazısı üzerine, İmar Uygulama ve Ruhsat İşleri Müdürü Kaptan TOSUN imzalı bir yazıyla henen ertesi gün gerek Sinop gerek Boyabat için toplam hafriyat miktarları bildirilmiştir. Buna göre, Boyabat Hastanesi toplam hafriyat miktarı yaklaşık 188.558 m³'tür (Dosya:D₂-Dizi:101). Ancak, bu yazıdan çok önce daha 27.11.1978 günü düzenlenen 4 no.lu hakediş raporunda gösterilen miktar, 450.486 m³'ü bulmuştur. Ruhsat İşleri Müdürlüğünün anılan yazısıyla aynı tarihli 5 no.lu hakediş raporunda ise bu miktar, 460.487 m³'e yükseltilmiştir.

Boyabat Hastanesi inşaatı hafriyat miktarı, ara kesin hesapta 110.638 m³, İmar Uygulama ve Ruhsat İşleri Müdürlüğünün yazısında, 188.558 m³ olarak gösterilmiştir. Bu farklılık, hafriyat konusundaki bu belirlemelerin sıhatsiz olduğu biçiminde yorumlanamaz. Zira, Kesin Hesap Kurulu, hesaplarında o ana kadar hastane alanında gerçekleştirilen kazı miktarını esas almıştır. İmar Uygulama Müdürlüğü ise, yapılması gereken miktarı gözönünde tutarak, toplam hafriyatı hesaplamış ve sonucun kesin olmayıp yaklaşık olduğunu belirtmiştir. Hastane inşa alanı hafriyatının henüz tamamlanmadığı H9 ve H10 bloklarının oturacağı sahanın hafriyatının yapılmadığı, gerek Ara Kesin Hesap Komisyonu'nun

Çalış

E.1981/1

6.9.1979 günlü raporunda (Dosya:D₂-Dizi:26), gerek üç kişilik müfettiş kurulunun 20.7.1979 günü düzenlediği tespit tutanağında belirtilmiştir (Dosya:D₂ - Dizi:39). Durum böyle olunca, gerçekleştirilen kazı miktarını saptayan Ara Kesin Hesap Komisyonu'nun belirlediği miktarın daha düşük olması doğaldır.

İmar Uygulama ve Ruhsat İşleri Müdürlüğü'nün 23.1.1979 günlü yazısıyla Sinop ve Boyabat inşaatları hafriyat miktarlarının belirtilmesi üzerine, Boyabat 5 no.lu hakediş raporuyla aynı günlerde incelenen Sinop 4 nolu hakediş raporundaki hafriyat miktarı, bir önceki hakedişteki düzeye düşürülmüştür. Buna karşılık, anılan yazıdan sonra incelenen Boyabat'a ait 5, 6 ve 7 no.lu hakediş raporlarında hafriyat miktarında az da olsa bir artış yapılmış, 4 no.lu hakedişte 450.486 m³ olan hafriyat miktarı 7 no.lu hakedişte 475.526 m³'ü bulmuştur. Bu yükselmeye, sözleşmede yer almadığı halde, inşaat bitişindeki toplu konut arsasının da kazılarak gerçek hafriyat miktarının gizlenmek istenmesi neden olmuştur.

Sözleşmede yer almadığı halde, toplu konut arsasının, müteahhit Ali YILDIZ tarafından hafredilmeye başlanması konusundaki gelişmeler şöyle olmuştur :

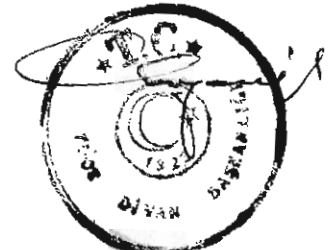
24.6.1978 tarihinde Kurum elemanları, müteahhit Ali YILDIZ'a inşaat yerini bir tutanakla teslim etmişlerdir (Dosya:D₂-Dizi:109). Yer tesliminin sözleşmenin aktedildiği 6.7.1978 gününden önce yapılması Ali YILDIZ'ın işlerinin Kurum'da nasıl yürüdüğünü göstermesi bakımından ilgi çekicidir. Yer teslim tutanağında, "Müteahhide, tasdikli keşif seri-döpri ve projesinde belirli işler izah edildi " denilmekle birlikte, yer teslimi sırasında sözleşme uyarınca müteahhide verilmesi gereken plânkote, yerleş e plânu ve hafriyat plânının verilip verilmediği konusunda bir açıklık bulunmamaktadır. Tutanaktaki bu belirsizlik, müteah-

E.1981/1

hide, "Bana tamamı hastane sahası olarak gösterilmiştir ve hastane sahasıdır, ancak bazı nedenlerle hafriyatın düşürülmesi açısından toplu konut bahanesi ortaya sürülmektedir" biçiminde savunma yapma olanağı sağlamıştır. İnşaat işine giren bir müteahhidin, nereyi, ne kadar hafriyedeceğini bilmeden, kazı yapması anlamına gelen bu savunma inandırıcı bulunmamıştır. Gerçekten, inşaata başlanmasından önceki bir tarihi taşıyan vaziyet plânında arsanın bir bölümünün toplu konut arsası olarak ayrıldığı ve bu bölüme herhangi bir blok yerleştirmek bir yana, üzerine münhanilerin bile işlenmediği görülmüştür (Dosya:D₂-Dizi:2). Hafriyatı tamamlayıp inşaata başlayan bir müteahhidin, vaziyet plânından haberdar olmadığını düşünülemez.

Hiçbir izne gerek duymadan Ali YILDIZ'ın kazıya başladığı arazi toplu konut arsası adı ile anılmakla birlikte, ne amaçla kullanılacağını henüz Kurum da bilmemektedir. Yapı Etüd Proje Fen Heyeti Müdürünün imzasıyla hazırlanan 12.1.1979 günlü yazıda, "söz konusu arsanın lojman ve toplu konut yapımı için müsait olmadığı 9.12.1978 tarihli İmar Uygulama ve Ruhsat İşleri Müdürlüğü yazısı ve ekinde gönderdiği plânkotesinden" anlaşıldığı belirtilmektedir (Dosya:D₂-Dizi:106). İşçi Meskenleri Daire Başkanlığınca düzenlenen, 21.12.1978 günlü yazıyla, bu arsanın doktor lojmanı ve hemşire koleji yapımı için ayrılması istenmektedir. Bu yazı, Bekir Sami AKAY tarafından, "uygundur" notu ile, Yapı İşleri Dairesi Başkanlığına havale edilmiştir (Dosya:D₂-Dizi:107). Uygulama Kontrol Fen Heyeti Müdürü Şeref ŞAHİN imzasıyla Yapı İşleri Dairesi Başkanlığına yollanan ilki günsüz, ikincisi 5.3.1979 günlü yazılarda : "Toplu konut arsaları hafriyatına Ali YILDIZ tarafından devam edildiği müşahade edilmektedir. Toplu konutların henüz ihalesi yapılmadığından hafriyat bedelinin Hastane inşaatı hafriyatına dahil

Yıldız

E.1981/1

edilmek suretiyle ödenmesi bazı sakıncalar doğurmaktadır" denilmekte ve toplu konutların ayrı bir ihale konusu yapılması ya da aynı müteahhide yaptırılması için gerekli işlemlerin yerine getirilmesi istenilmektedir (Dosya:D₂-Dizi:100-99). İşçi Meskenleri Daire Başkanlığının 5.6.1979 günlü, 1782 sayılı yazısında ise açıkça, "Mezkûr arsaya toplu işçi konutu inşa ettirilmesi veya ettirilmemesi yolunda Başkanlığımızca Yönetim Kurulumuzdan herhangi bir karar alınmamış" olduğu bildirilmektedir (Dosya:D₂-Dizi:105).

Toplu konut arsasının, Ali YILDIZ tarafından kazılması konusunda Kontrol Mühendisi Sedat ZAIM sorgusunda şu açıklamaları yapmaktadır: "Boyabat'a gittiğimde arazinin tümünde hafriyat devam etmekteydi. Hastane kurulacak mahallin daha düzgün bir görünümü vardı oranın ayrı bir kübaj hesabı ve plânkotesi mevcuttu . Bir gün şantiye şefi plânkote haricinde yapılan hafriyatın da müteahhide ödenmesi gerektiğini bildirdi. Ben de o arsanın bana toplu konut arsası olarak intikal ettirildiğini, o mahallin hafriyatını ödemiyeceğimi söyledim, Bunun üzerine ben Yapı Dairesi Başkanını aradım. Bana Sami Beyle görüşmem gerektiğini bildirdi. Şantiye şefi arkadaş da müteahhitle görüşmüş ve müteahhit kanalıyla durum Sami AKAY'a aktarılmış. Hafriyat verilmediğini duyan Bekir Sami AKAY bana telefon açtı. Yapılan hafriyatın verilmesini söyledi. Ben de toplu konut arsası için hafriyatın verilemeyeceğini söyledim. O zaman mahallin toplu konut arsası olmadığını, hastane arsası şumulünde bulunduğunu, bu hususta yazılı bir belgenin hâhi bulunduğunu, hafriyatın müteahhide mutlaka verilmesi gerektiğini bildirdi."

Olayın tanıklarından Abdurrahim TERZİOĞLU ise bu konuda şöyle ifade vermiştir :

"Bir gün Sedat ZAIM, ben daireden telefon etti "Müteahhit,

Qlus

E.1981/1

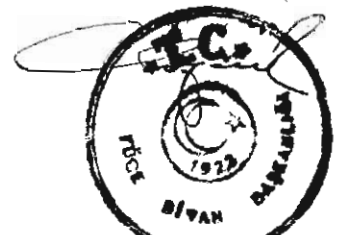
bizim dışımızdaki şu arsaya hafretmek istiyor ne diyorsun" dedi. Kesinlikle hayır dedim, taahhüdünde ne ise o. O zaman da öyle olduğunu, yani bundan sonra hafredilip, edilmediğini bilmiyorum. Fakat sonradan bir kısmının hafredildiğini öğrendim. Sedat ZAIM'e sormuştum, ben daireye geldiği zaman: "Niye böyle yaptın; ben seninle telefonda görüştüm; bana telefon ettin, böyle söyledin". Onun ifadesi, "Ben bu emri Bekir Sami AKAY bana telefon etti, ona istinaden yaptım" (Tutanak-Sayfa:391).

Bekir Sami AKAY, bu savı kabul etmemekte ve: "Kontrol mühendisi bilâhare Yapı Dairesi Başkanına müracaat ederek, orada hafriyata müsaade istemiş... Yapı Dairesi Başkanı da müsaade etmemiş. Bu, bir yerde proje değişikliğidir... Bu gibi durumlarda, İnşaat İşleri Talimatı ve Kontrol Talimatına göre, arkadaşın bazı formaliteleri ihmal etmesi gerekirdi... Kontrol Mühendisliği bu vecibeleri yerine getirmediğine göre, böyle bir emir dahi olsa bunu yapmaması lâzım, ki böyle bir emir yoktur" demektedir (Tutanak-Sayfa:234).

Sedat ZAIM'in toplu konut arsasında Ali YILMAZ tarafından hafredilmesi için kendisine telefonla Bekir Sami AKAY'ın talimat verdiği yolundaki ifadesi, 22.12.1978 günü, Boyabat'ta Sedat ZAIM'in kaldığı otele Bekir Sami AKAY'ın telefon ettiğini gösteren fatura (Dosya:D₂-Dizi:102) ve Yapı İşleri Dairesi mimarlarından Mehmet Ali ERTAĞ'ın ifadesi ile doğrulanmaktadır (Tutanak-Sayfa:1815).

Aslında Bekir Sami AKAY, 22.12.1978 günlü telefon talimatıyla toplu konut arsasında da kazı yapılmasına başlanmasını amaçlamış değildir. Zira, arazinin tümünde kazı, işin başlangıcından beri yapılmaktadır. Bu telefon talimatı ile fiili durum benimsenip devamı sağlanmıştır. Nitekim Sedat ZAIM, Boyabat'ta ilk işe başladığı anda, arazinin tümünde hafriyatın devam ettiğini söylemiştir. Bu yüzden ki, talima-

Qulup

E.1981/1

tın verildiği 22.12.1978'den sonraki hafriyat miktarlarında fazla bir artış olmamış, buna karşılık Kurum'un hesabına göre 188.558 m³ civarında olması gereken toplam hafriyat miktarı, 2 no.lu hakedişin düzenlendiği 6.9.1978 gününde 300.000 m³ düzeyine ulaşmıştır.

Hakedişlerin incelenmesinin Sinop Bölge Müdürlüğüne geçtiği 1.1.1979'dan kısa bir süre önce, Bekir Sami AKAY, bu yolda bir talimat vermekle, hafriyatın olması gereken miktarın çok üstünde gösterilmesine bir gerekçe hazırlamış, dolayısıyla Bölge elemanlarının muhtemel itirazları önlenmiştir. Plânkotesi ve vaziyet plânı bulunmayan toplu konut sahasında gelişigüzel hafriyat yapılması, sanık Ali YILDIZ'a, hakedişlerde dilediği kadar hafriyat göstermek olanağı vermiştir.

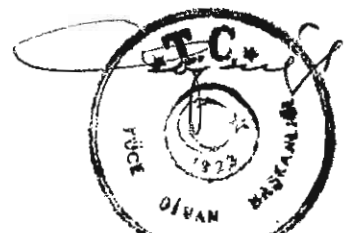
Kendiliğinden böyle bir talimat vermesi için hiçbir neden bulunmayan Bekir Sami AKAY'ın, kendisini bu göreve getiren sanık Hilmi İŞGÜZAR'ın isteği doğrultusunda böyle bir davranış içine girdiği anlaşılmaktadır. Nitekim tanık Hasan ÜNAL'ın Müfettiş önünde verdiği ifadesi ile bu konuda Bakanın rolü ortaya çıkmaktadır :

"Sedat ZAİM'e aynen şöyle dedim: "hafriyat miktarını Ankara 190.000 m³ olarak kabul etmişken sen nasıl 480.000 m³ hafriyata imza atarsın." Sedat şu cevabı vermişti: "Bana Bakan emir verdi ben de yaptım." Bakan seni kurtarır mı yarın ayrılır giderse ne yaparsın" dediğimde çaresizlikten boynunu bükmişti." (Dosya:D₃-Dizi:56).

Hasan ÜNAL Yüce Divan'da aynı konuda şöyle ifade vermiştir:

"Bu o zaman şeyde İnşaat Dairesinde hafriyatın kesin miktarının tespit edildiğini söylemişlerdi. Oysa 500 bin metrekübe yakın bir hafriyat yapılmış idi orada efendim. Ben kendilerine dedim, Ankara'nın tespiti bu. Siz bu kadar hafriyat olduğunu şey yaptınız, buna göre imzalandınız, nasıl oldu falan filan dedim. "Bakan Bey bu şekilde olmasını

Çalış

E.1981/1

söylediler, yapılmasını istediler, biz de o şekilde imzaladık" dedi efendim, " verdik... Onun üzerine yarın Bakan Bey giderse ne olacak, bu işin sonu neye bağlanır, şeklinde söyledim ve bu konu kapandı efendim. Kendisi de bir şey demedi bana. Evet, Bakan Bey sizi kurtarır mı; yani bu hı-lafı hakikat niye şey yaptınız? dedi ki, "Oraya başka binalar da yapı-lacağını söylediler ama Bakan Bey oranın temizlenmesini istedi, biz de temizlettirdik" dediler efendim " (Tutanak-Sayfa:2210).

Hafriyatın yüksek gösterilmesi taşınan hafriyat miktarını da et-kilemiştir. Boyabat Belediyesinin 3.7.1978 günlü, 93 sayılı yazısıyla 27 Km. uzaklıktaki Durağan Irmağı, Boyabat Hastane İnşaatı toprak döküm sahası olarak belirlenmiştir (Dosya:D₂-Dizi:98). Bu belge sanık Ali YILDIZ'la yapılan 6.7.1978 günlü sözleşmeden önceki bir tarihi taşıdı-ğına göre, belgeyi müteahhidin tek başına almış olması gerekir. Aynı belge sonraki klas tutanaklarına da esas alınmıştır.

7 ayrı hakedişte, kazı artığının 455.489 m³'lük bölümünün Boya-bat Belediyesinin gösterdiği 27 Km. uzaklığa taşındığı belirtilerek karşılığında 45.866.180 lira tahakkuk ettirilmiştir. Yapılan ara kesin hesap nedeniyle oluşturulan Kurulca düzenlenen 6.9.1979 günlü Rapora göre :

İnşaattan çıkan malzemenin 28.185 m³'ü hafriyat sahasının önüne ve dolgu ağırlık merkezi ile hafriyat sahası ağırlık merkezi arasındaki 90 metre mesafeye depolanmıştır.

Durağan Irmağı kenarına nakledilen malzeme Kurulca 3750 m³ ola-rak tahmin edilmiştir. Hafriyatın kalan 78.703,886 m³'lük kısmı hastane arsasının batısında 250 metre uzaklıktaki bir sahaya dökülmüştür (Dos-ya:D₂-Dizi:27).

Ara kesin hesapta, bu miktarlara ve uzaklıklara göre hafriyat taşınması için 1.119.512 lira ödenmesi gerektiği hesaplanmıştır. Hafri-

Qus

E.1981/1

yat nakliyesi için 45.866.180 lira tahakkuk ettirildiğine göre, aradaki farktan eksiltime oranı olan % 21,60 düşüldükten sonra kalan 35.081.387 lira Kurum'ca fazladan ödenmiştir.

Gerek hafriyat gerek diğer konularda ara kesin hesapta yer alan rakamların, mutlak olarak gerçekleri yansıttıkları öne sürülemez. Esasen işin niteliği ve boyutları gereği yapılacak her hesapta bir ölçüde hataya düşülmesi olasıdır ve bu da doğaldır. Ara kesin hesaptaki rakamlar bu açıdan değerlendirilmelidir. Kaldı ki, eldeki davada, zararın tam olarak hesaplanması da zorunlu değildir. Öte yandan, ara kesin hesaplar diğer kanıtlarla birlikte değerlendirilmiş, birbirlerini destekledikleri, tamamladıkları oranda onlara itibar edilmiştir. Kazı artığı taşınması konusunda da, ara kesin hesabı doğrular nitelikte belgeler ve beyanlar bulunmaktadır. Boyabat Belediyesinin 3.9.1979 günlü, 239 sayılı yazısında: "Hastane inşaatına ait arsanın kuzey batısında kasabamız tarafındaki sahaya kazı artıkları, temel hafriyatı yapılması sırasında bilgimiz dışında dökülmüştür" denilmektedir (Dosya:D₂-Dizi:95). Maliye, Bayındırlık ve Sosyal Güvenlik Bakanlıkları Müfettişlerinin 20.7.1979 günü şantiyede düzenledikleri tutanakta, hastane arsasının kuzey batısında görünüm olarak hastane inşaat sahası toprak karakteri arzeden üzeri tesviye edilmiş bir dolgunun mevcut olduğu belirtilmektedir (Dosya:D₂-Dizi:39). Sinop Valiliğince görevlendirilen üç kişilik teknik kurulun 24.7.1979 günü düzenlediği raporda; hafriyattan çıkan kazı artığının Durağan Irmağı kenarına gelişigüzel dökülmesi nedeniyle kübaj hesabının yapılmasının mümkün olmadığı, takribi olarak 8-10 bin m³ civarında kazı artığı bulunduğu belirtilmektedir (Dosya:D₂-Dizi:123). Görülüyor ki, müteahhit lehine olan en yüksek rakamlar bile müteahhidin taşıdığını öne sürdüğü 455.489 m³'lük miktarla oranlanmayacak kadar düşüktür.

Çelik

E.1981/1

Bu belgeler, tanıklar Mustafa ÇOK, Abdullah ÇAĞLAR, Kazım KOÇ ve Mehmet AKA'nın beyanlarıyla da doğrulanmaktadır.

İnşaat yerinde yapılan tespitler, stabilize malzeme miktarının da hakedişlerde belirtilenlerin çok altında olduğunu göstermektedir.

Ali YILDIZ, 17.1.1979 günlü dilekçesinde, imalâta geçilebilmesi için yolların ve sahanın dolgusunun yapılması zorunluluğundan söz ederek, stabilize dolgu yapılacak imalâtlara devam edilmesi konusunda Kurum'dan izin istemiştir. Bu dilekçenin altına, Genel Müdür Mustafa ENGİNSU, "Yapı Dairesi Bşk.saha tanzimi ile stabilize dolgusu ve yolların yapılması uygundur" notunu yazmıştır (Dosya:D₂-Dizi:126). Genel Müdürün teknik konularda ilgili dairenin görüşünü almadan karar vermesi, sanık Ali YILDIZ'ın Kurum'da gücünü ve işlerin nasıl yürüdüğünü göstermesi bakımından dikkat çekicidir. Kaldı ki, burada bir izin de söz konusu değildir. Zira daha 27.11.1978 günü düzenlenen 4 no.lu hakediş raporunda 20.000 m³ stabilize malzeme ihzaratı yapıldığı belirtilmiş, bunun karşılığında 627.199 lira ödenmiştir. Mustafa ENGİNSU'nun izin verdiği 18.1.1979 gününden sonra ise stabilize malzeme kaleminde herhangi bir artış ve buna bağlı bir ödeme olmamıştır. Verilen izinle fiili durum, hukukleştirilmek istenmiştir.

4 no.lu hakediş raporunda yer alan 20.000 m³ stabilize malzeme, 5 no.lu hakediş raporuyla 30.000 m³'e yükseltilmişse de merkezde yeniden 20.000 m³'e düşürülmüştür.

Ara Kesin Hesap Komisyonu, 6.9.1979 günlü raporunda, şantiyede 4966 m³ stabilize malzeme kullanıldığını belirtmiştir (Dosya:D₂-Dizi:26). Bu miktar stabilize malzeme için 155.733 lira ödenmesi gerekirken 627.199 lira ödenmiştir. Aradaki fark 471.466 liradır. 4 no.lu hakedişte stabilize malzeme taşınması karşılığı 3.947.600 lira bedel gösterilmiştir. Ara kesin hesaba göre ise 4966 m³ stabilize malzemenin taşıma

Özlem

E.1981/1

bedeli 980.189 liradır. Bu durumda, aradaki farktan % 21,60 eksiltme oranı düşüldüğünde kalan 2.327.064 lirayı Kurum fazladan ödemiştir.

Maliye, Bayındırlık ve Sosyal Güvenlik Bakanlıkları Müfettişlerinin şantiyede 20.7.1979 günü yaptıkları tespite göre arsanın kuzey batısına yapılmış 5000 m³ civarında stabilize malzeme mevcuttur (Dosya: D₂-Dizi:38)

Genel Müdürlüğün 25.2.1980 günlü, 3060 sayılı oluruyla ihzarat malzemelerini saptamakla görevlendirdiği kurulun düzenlediği 27.3.1980 günlü tutanak niteliğindeki rapora göre şantiyede stabilize malzeme hiç bulunmamaktadır (Dosya:D₂-Dizi:17).

20.7.1979 günlü tutanakta 5000 m³, 6.9.1979 günlü tutanakta 4966 m³ olarak gösterilen stabilize malzemenin 27.3.1980 günlü tutanakta hiç mevcut olmadığını belirtilmektedir. İlk iki tutanaktaki rakamlar birbirini doğrular niteliktedir. Bu nedenle sonuncu tutanağa itibar edilmemiştir.

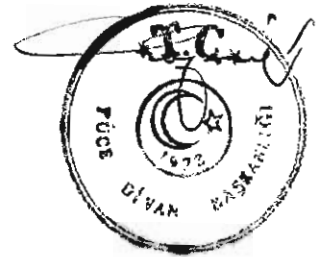
Hakedişlerde yer alan kereste miktarları da, yapılan tespitlerde gösterilen miktarlara uymamaktadır.

1 no.lu hakedişle, 500 m³ birinci ve 1500 m³ ikinci sınıf çam kereste ihzaratı karşılığında 8.036.000 lira ödenmiştir. Kereste miktarı sonraki hakedişlerde aynı düzeyde kalmış, 5 no.lu hakedişte birinci sınıf çam kereste 1500 m³'e yükseltilmişse de, merkez elemanlarınca yeniden 500 m³'e indirilmiştir.

Ara kesin hesap nedeniyle düzenlenen 6.9.1979 günlü raporda, kereste ihzaratı konusunda: "Kalıp ve iskele kerestesi için ihzarat verilmeyeceği ve şantiyede başka kereste olmadığı için ihzarat verilmemiştir" denilmektedir (Dosya:D₂-Dizi:27).

Maliye, Bayındırlık ve Sosyal Güvenlik Bakanlıkları Müfettişle-

İşler

E.1981/1

rince düzenlenen 20.7.1979 günlü tespit tutanağında, şantiyede doğramalık birinci kalite kereste bulunmadığı, kalıp ve iskelede kullanılanlar dışında, 13,60 m³ ikinci sınıf kalıp ve iskelelik kereste bulunduğu belirtilmektedir (Dosya:D₂-Dizi:38).

Genel Müdürlüğün oluruyla, Boyabat Hastanesi inşaatında mevcut malzemeleri tespitle görevli ve 9 teknik eleman ile Boyabat Kaymakamlığınca görevlendirilen bir müşahit üyeden oluşan kurulun düzenlediği raporda, işyerinde birinci sınıf çam kereste bulunmadığı, yalnızca 6 m³ ikinci sınıf çam kereste bulunduğu belirtilmiştir.

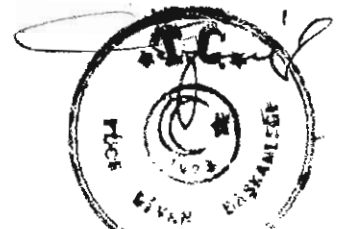
Böylece her üç tutanaktan da, şantiyede birinci sınıf keresteye hiç rastlanmadığı anlaşılmaktadır. Kaldı ki, iki buçuk yılda bitecek bir inşaatın sonlarında kullanılabilecek birinci sınıf kerestenin, iklim koşullarının etkisi de düşünülürse, işin başında ihzaratı, gereksizdir. Bu durum karşısında, hakedişlerde 500 m³ olarak gösterilen birinci sınıf kereste ihzaratının yapılmadığı kanısına varılmıştır.

Öte yandan, ihzar edildiği belirtilen 500 m³ birinci, 1500 m³ ikinci sınıf kereste ihtiyacın çok üstünde gözükmektedir. Keşif İhale Heyeti Müdürlüğünün 23.11.1979 günlü yazısında Boyabat Hastanesi İnşaatının 90 m³ birinci sınıf, 1425 m³ ikinci sınıf keresteye ihtiyacı olduğu belirtilmektedir (Dosya:D₂-Dizi:110).

Aynı şekilde, Ali YILDIZ Kurum'a verdiği 5.7.1979 günlü dilekçede, bu inşaat için 2000 m³ kalıplık, 2000 m³ doğramalık kereste tahsis belgesi istemiştir. Dilekçenin arkasına İnşaat Keşif Büro Şefi tarafından aynı gün yazılan notta: "Kereste miktarları tetkik edilmiş ve kalıplık kereste ihtiyacı 1300 m³, doğramalık kereste ihtiyacının ise 150 m³ olduğu tespit edilmiştir" denilmektedir (Dosya:D₂-Dizi:121).

Hakedişlerde ve tespit tutanaklarında gösterilen ikinci sınıf kereste miktarları da birbirlerine uymamaktadır. Hakedişlerde 1500 m³

Ali

E.1981/1

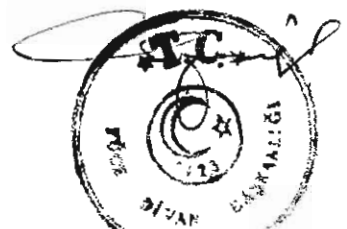
ikinci sınıf kereste ihzaratı yer almaktadır.

6.9.1979 günlü ara kesin hesap raporunda bir ölçüm yapılmamış, "Kalıp ve iskele kerestesi için ihzarat verilmeyeceği ve şantiyede de başka kereste olmadığı için ihzarat verilmemiştir" denilmekle yetinilmiştir (Dosya:D₂--Dizi:27).

Müfettişlerce düzenlenen 20.7.1979 günlü tespit tutanağına göre ise şantiyede mevcut ikinci sınıf kereste miktarı 13,60 m³'ten ibarettir.

25.2.1980 günlü, 3060 sayılı Genel Müdürlük oluruyla görevlendirilen teknik kurul, 27.3.1980 günlü raporunda şantiyede 6 m³ ikinci sınıf kereste bulunduğunu belirtmiştir. Bu iki raporda belirtilen 13,60 m³ ve 6 m³'lük kereste miktarları, aradaki süre de gözönünde bulundurulursa, birbirini doğrular niteliktedir. Buna karşılık, hakedişlerde gösterilen 1500 m³'lük miktarla tespit tutanaklarında yer alan miktarlar arasında bir yakınlık yoktur. Tüm inşaat için saptanan kereste ihtiyacının en çok 1425 m³'ten ibaret olmasına rağmen sanık Ali YILDIZ'ın 5 no.lu hakedişte kereste ihzaratını 1500 m³'ten 2500 m³'e çıkartması merkez elemanlarınca miktarın eski düzeyine indirilmesini kabul etmek zorunda kalması, gerek bu inşaat gerek Eşrefpaşa ve Sinop Hastaneleri inşaatları için düzenlenen hakedişlerde imalat ve ihzaratı fazla göstermek yolundaki ısrarlı tutumu karşısında hakedişlerde yer alan kereste miktarına ilişkin rakamların gerçeği yansıtmadığı kanısına varılmıştır.

Öte yandan, ikinci sınıf keresteye bedel ödenip ödenmeyeceği de anlaşmazlık konusudur. Sözleşmeye ekli "Yapı İşleri Birim Fiyat Tarifeleri Eki Fiyat Listesi"nin 33. sayfasının 2 işaretli notunda "Bu listede yazılmamış olan malzemeye ve kalıp ve iskelede kullanılacak kereste-

Ali Yıldız

E.1931/1

ye ihzarat bedeli ödenmez" denilmektedir.

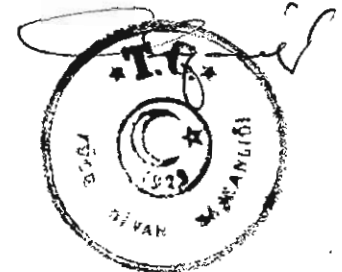
Kimi sanıklar, savunmalarında bir Yönetim Kurulu Kararı gereği ikinci sınıf keresteye de ücret ödendiğini öne sürmektedirler. Aynı şekilde, Maliye, Bayındırlık, Sosyal Güvenlik Bakanlıkları Müfettişlerince SSK Genel Müdürlüğüne yazılan 9.8.1979 günlü bir yazıya (Dosya:D₂-Dizi:35). Genel Müdürlükçe verilen 13.9.1979 günlü, Cenap TERZİOĞLU ve Abdurrahim TERZİOĞLU imzalı, yanıtta:

"4- Kalıplık keresteye ihzarat bedeli ödenmesi Yönetim Kurulunun 8.1.1976 tarih ve 32 sayılı kararı ile uygun görülmesi üzerine Kurumumuzca ihaleye çıkartılan inşaatların sözleşmelerine yazımız iliştiğinde sunulan (Ek ihzarat listesi) eklenmektedir" denilmektedir (Dosya:D₂-Dizi:31).

Bu yazıda anılan "Özel Şartnamenin Eki İhzarat Listesi" incelenmiş, listede kalıp ve iskelede kullanılacak ikinci kalite keresteden söz edilmediği, yalnızca ikinci kalite işlenmiş meşe ve gürgen parke- nin yer aldığı görülmüştür. Anlaşmazlık konusu hukukî bir ihtilaf niteliğinde bulunduğundan, üzerinde ayrıca durulmamıştır.

Boyabat Hastanesi inşaatına ait demir ihtiyacının sağlanması da normal bir seyir izlememiştir. Demir ihzaratı konusu özellik taşımaktadır. Boyabat Hastanesi inşaatına ait Özel Şartnamenin 3. maddesine göre, "Toplu halde demir ve çimento ile ithali zaruri tesisat malzemesi için lüzumlu para müteahhit adına doğrudan ilgili müessese veya bankalarca teminat mukabilinde avans olarak yatırılacaktır.

Malzeme avansının mahsubu, bu malzemelerden işyerinde ihzar olunan ve sitüasyona ithal edilen tutarlarının mahsubu suretiyle yapılacaktır ve mahsubu yapılan bedel tekkabül edecek teminat serbest bırakılacaktır.

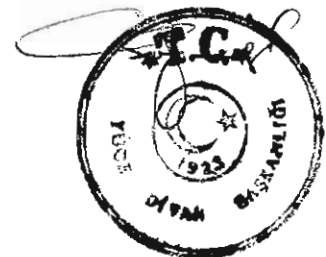
Handwritten signature

E.1981/1

Bu kural uyarınca, inşaatın ihtiyacı olan demirin iki ayrı kaynaktan sağlanması yoluna gidilmiştir. Kurum'ca, sanık Ali YILDIZ'ın da ortağı olduğu Samsun Haddencilik Sanayii A.Ş. hesabına 10.000.000 lira (Dosya:D₂-Dizi:120), Karabük Demir Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü hesabına da üç ayrı tarihte olmak üzere yaklaşık 1.200 ton demir karşılığı toplam 12.496.000 lira yatırılmıştır (Dosya:D-Dizi:164). Karabük'ten müteahhit Ali YILDIZ'a 1.012 ton demir teslim edilmiştir. Ayrıca Samsun Haddencilik Şirketi şantiyeye 365,614 ton demir yollamıştır. Ara kesin hesaba göre imalât ve ihzaratta gösterilen toplam demir miktarı 688,142 tondur. Bu durumda müteahhidin aldığı demirlerin 689 tonunu bu inşaatla kullanmadığı ortaya çıkmaktadır. Demirin tahsis malı olması, bedelinin Kurum'ca avans olarak ödenip mahsubunun gerekmesi nedeniyle sanığın idareden aldığı avansla ve tahsisten yararlanarak elde ettiği demiri inşaat mahalline getirmemek suretiyle, bu durumdan yararlanma yolunu seçtiğini ortaya koymaktadır. Nitekim inşaatın ilk aşamasında büyük ölçüde kullanılan bir malzeme olan demirin, bu inşaatın ilk dört hakedişte ihzarat olarak gösterilen miktarı sadece 150 tondan ibaret kalmaktadır. Böylece, şantiyeye giren malzemeleri sürekli olarak fazla gösteren sanık Ali YILDIZ'ın demir ihzaratındaki kişisel çıkarı aksi tutumu izlemeye itmiş, bu nedenle sanığa Karabük'ten teslim edilen demirin büyük bir kısmı inşaat yerinde bulunmamıştır.

Demir ihzaratı, 5 no.lu hakedişte olaylı bir biçimde 500 tona yükseltilmiştir. Boyabat Hastane inşaatı 5 no.lu hakediş raporu sanık Sedat ZAİM tarafından düzenlenip 17.920.395,25 lira bakiye ile Yapı İşleri Dairesi Başkanlığınca yollanmıştır (Dosya:D₂-Dizi:162). Hakediş, Sinop İnşaat Emlâk Bölge Müdürlüğü'nün de tasvibinin alınması için iade edilmiştir. Sedat ZAİM, 19.12.1978 günü, aynı hakedişi bu kez 11.312.272,94 lira bakiye ile hazırlamış ve hakediş Sinop Bölge Müdür-

Qulus

E.1981/1

lüğü'nün 18.1.1979 günlü yazısıyla Genel Müdürlüğe yollanmıştır (Dosya: D₂-Dizi:60-52). Hakedişi inceleyen merkez elemanları, bakiyeyi 11.312.272,94 liradan 3.963.240,73 liraya düşürmüşlerdir. Bakiyenin 5 milyon liranın altına düşürülmesi üzerine, 23.1.1979 günlü, Abdurrahim TERZİOĞLU, Erol SÜER imzalı ve Şenaf ŞAHİN, Kâmil TELCİ, Şevki ÜLER, Erol SÜER parafı bir yazı ile hakediş, Sinop Bölge Müdürlüğüne yollanmak istenmiştir (Dosya:D₂-Dizi:59). Ancak, durumu öğrenen Ali YILDIZ derhal Hilmi İŞGÜZAR'a şikâyette bulunmuş, Bakanın Bekir Sami AKAY'a istihkakın yükseltilmesi yolunda talimat vermesi üzerine, Sinop'tan çağrılan Sedat ZAIM toplam 150 ton olarak gösterilen demir miktarını 500 tona çıkartmış (Dosya:D₂-Dizi:55), bu hakedişte demir bedelinin mahsubu yoluna gidilmiyerek, hakediş bakiyesi 3.963.240,73 liradan 6.908.834,58 liraya yükseltilmiştir.

Aynı günlerde, merkezde incelenen ve bakiyelerin düşürülmesi nedeniyle müteahhit tarafından Bakana intikal ettirilen Boyabat Hastanesi inşaatına ait 5, Sinop Hastane inşaatına ait 4 no.lu hakedişlerle ilgili gelişmeler burada birlikte ele alınacaktır. Konuya ilişkin ifadeler Bakanın bu olaylardaki katkısını belirlemektedir:

Sanık Bekir Sami AKAY sorgusunda; "Boyabat Hastanesi, 5 no.lu hakedişin yükseltilmesi konusu ve "Çocuğun 17,5 milyona ihtiyacı var, mutlaka bunu verin" şeklindeki iddiaya temas etmek istiyorum. Yine, müteahhit doğrudan Bakana gitmiş, Bakan da durumu tetkik etmek üzere bana talimat vermişti.. Uygulama Fen Heyeti Müdürünü telefonda yakaladım. Efendim dedi, biz istihkakta çok fahiş hatalar olduğu için, istihkakı bölgeye iade ettik... Sonra, Bölgeden evrak geldikten sonra gene.. toplantı yaptık. Toplantıda arkadaşlarımız istihkakı 3 milyona düşürmüşler...Kendilerini haklı buldum. Ne o dedim, çocuğun 17,5 milyona

Şenaf

E.1981/1

ihtiyacı mı varmış Şeref deyince, "Evet efendim" dedi, konu bu. Yoksa Bakanın bana, "çocuğun 17,5 milyona ihtiyacı var verin" diye ne bir emri oldu, ne de benim arkadaşlarıma böyle bir sözüm olmuştur... Bir de Sinop Hastanesi konusu var. Ona temas etmek istiyorum. Yine, Sinop Hastanesine ait 15,5 milyon liralık istihkak gelip de, arkadaşlar tarafından 1 milyon 800 bin liraya düşürülünce, konu yine müteahhit tarafından Bakana götürülüyor, tetkiki Bakan tarafından bana emirleniyor...Arkadaşlar "Biz 216 nın üstündeki, yani yahuutta son 3 hakedişten sonraki gösterilen toprak hafriyatını vermedik" dediler. Kendilerini tebrik ettim. O ara ben, Erol SÜER olarak tahmin ettiğimi söyledim arkadaş "Ben değilim" dedi. Kimse bilmiyorum. Bana şunu söylediler: "Efendim, müteahhidin istihkakı var, talep ediyor. Senenin geçmesine bir ay var, yeni birim fiyatlarının değişmesine, zamma. "Ne yapacaksınız Kontrol Mühendisini çağırıyorlar. 500 ton demir ilâvesi yapıyorlar" demiştir (Tutanak-Sayfa:235-237).

Aynı konuya ilişkin olarak sanık Sedat ZAIM, şu açıklamaları yapmıştır: "Sinop 4, Boyabat 5 no.lu hakedişlerde sebebi ve neresinin düşürüldüğünü bilmediğim tarzda bir indirim varit olduğunu öğrenmesi karşısında müteahhit derhal Genel Müdür Yardımcısı Sami AKAY'ın yanına gitmiş ve durum kendisine intikal ettirilmiş. Uygulama Fen Heyeti Müdürlüğünce yapılacak bir işlemin olmayışı karşısında Sami Bey beni Boyabat'tan aramışlar ve Ankara'ya çağırılmışlar. Ankara'ya geldiğimde arkadaşlar bana, "Şantiyelerde müteahhidin istihkaka koymadığı demirler varmış, onları hakedişe koyalım" demeleri üzerine, ben müteahhilde zaten şantiyeye gelen demirlerin ihzarat olarak alması gerektiğini söylemiş idim... Ben de şantiyemde mevcut bulunan demirleri hakedişte devretmekte herhangi bir sakınca görmedim" (Tutanak-Sayfa:353).

Çelikkaya

E.1981/1

Sanık Abdurrahim TERZİOĞLU: "Ben bir gün hastanede idim, rahatsızdım.. Benim yardımcım arkadaş Erol SÜER telefon etti. "Ali YILDIZ'ın istihkakları var bizde. Sami Bey bize telefon etti, istihkakları acele olarak bana gönderin, getirin. Biz de tetkik ediyoruz dedik, Hatta o kadar sıkıştırdı ki, yahu imza etmiyorsanız gönderin ben imza edeyim" dedi. Siz göndermeyin dedim. Ben geliyorum şimdi dedim. Ben hastaneden çıktım... Sami Beve gittim dedim ki, olay ne, ne oluyor dedim. "Bakan Bey sizi istiyor. Ali YILDIZ'ın istihkaklarını bir an evvel ödeyin diyor" dedi. Ben dedim ki, zaten normal bir şey, normal bir şekilde ödenecek fakat neyse o... Şimdi, arkadaşların şeyleri, meselâ Bekir Sami Beyin odasında yapılan toplantıda benim de her seferinde gittiğimi söylüyorlar ben şahsen hatırlamıyorum, ama olabilir" demektedir (Tutanak-Sayfa:385).

Sanık Erol SÜER, Boyabat 5 ve Sinop 4 no.lu hakediş bakiyelerinin artırılması konusunda Bekir Sami AKAY'ın odasında yapılan toplantıya katılmadığını, bu durumu sonradan öğrendiğini, Soruşturma Komisyonu önündeki ifadesinin de duyduklarını aktarmaktan ibaret olduğunu öne sürmektedir (Tutanak-Sayfa:419-428). Bu sanık, demir bedeli avans mahsubunun yapılmaması konusunda ise: "Bazen müteahhit sıkışık oluyor, ricada bulunuyor, benim üst kademem Başkana, Genel Müdür Muavinine "İşte, bu istihkaktan kesmeyin, bir sonraki istihkaktan kesin veyahut 5 taksitte kesin." Bu gibi uygulamalar bizde mevcuttur" demektedir (Tutanak-Sayfa:423).

Sanık Şeref ŞAHİN sorgusunda: "Bu Sinop'un 216 bin metreküp hafriyat olacağını, tümünün, tüm hafriyatın 216 bin olacağını; bölgeden gelen istihkakta 342 bin metreküp civarında bir hafriyat olduğunu müşahade edince, istihkakı bunun üzerine düzelttik ve istihkak 1 milyon

Şahin

E.1981/1

896 bin liraya düştü, Boyabat'ın istihkakı da... ilgili tetkik eden arkadaş tarafından düşürülmüş. Ben de uygun gördüm... ilgili Başkan Yardımcısı Erol SÜER Beye takdim ettim. Kendisi de imzaladı, Başkanımız da imzaladı ve tam Sinop'a istihkak gideceği sırada bir telefon ile Sami Bey bizi çağırdı... İlgili Fen Heyeti Müdür Yardımcısı Kâmil TELCİ, Hacı ANIT ve kendisini alarak Sami Beyin odasına gittik ve Erol, Abdurrahim TERZIOĞLU da orada idi Başkanımız. Kendisi bize Sami Bey, Ali YILDIZ'ın Bakana gittiğini, Bakanın da kendisine telefon açarak "Bu ne rezalettir, bunu düzeltin" dediğini belirterek hakedişin artırılmasını istedi... Ben toplantı anında bunu şöyle duydum, Bakan, "Bu ne rezalettir, bu hakedişi düzeltin" Sami Bey'in bize ilettiği. 17 milyon lafını bilahare duydum; yani bu o toplantıda olarak değil de, söylenti olarak" biçiminde ifade vermiştir (Tutanak-Sayfa:436).

Sanık Kâmil TELCİ sorgusunda: "Sami AKAY bizi toplantıya çağırıp "Ali YILDIZ'ın bu konuyu şikâyet etmek üzere Bakanın yanına gittiğini, şimdi kendisinin de orada olduğunu ve Bakanın da bu işi artırmamızı istediğini ve kendisinden talep ettiğini, 17 milyona ihtiyacı olduğu veçhile artırılmasını istediğini ve ne yapabileceğimizi, artırma konusunda ne yapabileceğimizi" bize sordu" (Tutanak-Sayfa:449-450). Ali YILDIZ'a ait hiçbir hakedişin doğru dürüst incelenmediğini, müdahaleler olduğunu belirttikten sonra: "Yani biz tetkik ediyorduk, bizim yapmış olduğumuz tetkikten sonra artırılması isteniyordu ki bu üç hakedişte gerçekleşti. O nedenle doğru dürüst biz tetkik edemedik, yani gönül rahatlığı ile tetkik edemediğimizi belirtmek istedim" biçiminde açıklamada bulunmuştur (Tutanak-Sayfa:454).

Sanık Hacı ANIT, Boyabat 5 no.lu hakediş raporunda merkez elemanlarınca yapılan indirimden müteahhidin haberi olması üzerine, "Bekir

Adnan

E.1981/1

Sami AKAY Bey, Uygulama Fen Heyeti Kontrol Müdürü Şeref ŞAHİN Bey, Kâmil TELCİ, Erol SÜER, Başkan Yardımcısı ve Başkan, hapimizi çağırarak suretiyle bu hakedişin çok azaltıldığını, bu hakedişin tekrar bir incelenmesini bize emrettiler" demektedir (Tutanak-Sayfa:1626). Aynı sanık, 12.5.1980 günü Müfettiş önünde verdiği ifade; Sami AKAY tarafından istihkakın artırılması isteği ile ilgili olarak odasına çağırıldığımızda AKAY, Bakan Hilmi İŞGÜZAR'ın bu hakedişin artırılmasını istiyor bunu bana telefonla söyledi, dediğini hatırlıyorum demiş ve sorgusu sırasında da bu ifadeyi doğrulamıştır (Dosya:D₃-Dizi:120-119), (Tutanak-Sayfa:1634).

Sanık Vahit ERUZ, Sinop Hastanesi İnşaatına ait 4 no.lu hakediş raporunu inceliyerek 15 milyondan 1 milyon 800 bin liraya indirdiğini belirttikten sonra şunları eklemektedir: "Zannederim ertesi günü, kesin hatırlamıyorum, istihkak tekrar bana geldi, baktım istihkakın içine demir ilavesi ihzarat olarak yapılmış ve karşısında paraf edilmiş. Müdür Muavini arkadaşlara sordum "Bu nedir" dedim, dediler, "Biz Kontrol Mühendisini çağırdık, bir toplantı yapıldı bu hususta, şantiyede demir olduğunu beyan ettik onu da ilâve ettirdik ihzarat olarak" (Tutanak-Sayfa:462).

Yüce Divan'da Boyabat 5 ve Sinop 4 no.lu hakedişler dolayısıyla "çocuğun 17 milyona ihtiyacı var, bunu mutlaka verin" deyip demediği yolundaki bir soruya sanık Bakan Hilmi İŞGÜZAR, "Burada, kendisine sorun. Ben öyle bir şey demedim" şeklinde yanıtlamakla yetinmiştir (Tutanak-Sayfa:64).

Sanık Ali WILDIZ ise sorgusunda, "hiçbir şekilde zamanın Sayın Bakanına istihkakım az oldu veya istihkakım imzalanmıyor doğrultusunda müracaatım olmamıştır" demekte ve hakedişler nedeniyle hiçbir zaman Bakanlığa gelip Bakana şikâyetinde bulunmadığını öne sürmektedir (Tutanak-Sayfa:137).

Adus

E.1981/1

Sanık Bekir Sami AKAY, Ali YILDIZ'ın Bakana başvurması üzerine Bakanın durumu tetkik için kendisine talimat verdiğini, ancak "çocuğun 17,5 milyona ihtiyacı var, verin" biçiminde bir ifade kullanmadığını;

Sanık Se'at ZAİM, Sinop 4 ve Boyabat 5 no.lu hakedişleri için kendisinin Boyabat'tan Bekir Sami AKAY tarafından telefonla çağrıldığını;

Sanık Abdurrahim TERZİOĞLU, olaydan hastanede yatarken haberi olduğunu ve derhal çıkıp konuyu Bekir Sami AKAY'la görüştüğünü, ancak adı geçeninin odasında müşterek bir toplantıda hazır bulunduğunu hatırlamadığını;

Sanık Erol SÜER de Bekir Sami AKAY'ın odasındaki toplantıya katılmadığını;

Söylemişlerdir.

Sanık Şeref ŞAHİN, Ali YILDIZ'ın istihkakının artırılması konusunun, Bekir Sami AKAY'ın odasında görüşüldüğünü, toplantıya Erol SÜER, Abdurrahim TERZİOĞLU, Kâmil TELCİ ve Hacı ANIT'ın da katıldığını, toplantıda Bekir Sami AKAY'ın Bakanın kendisine telefon ederek "Bu ne rezalettir, bunu düzeltin" dediğini, ifade etmiştir.

Sanıklar Kâmil TELCİ ve Hacı ANIT bu toplantıyı doğrularken, Kâmil TELCİ toplantıda Bekir Sami AKAY'ın, Bakanın kendisine müteahhiddin 17 milyona ihtiyacı var, istihkakı artırın; Hacı ANIT, Bekir Sami AKAY'ın, İŞGÜZAR bu hakedişin artırılmasını istiyor, bunu bana telefonla söyledi, dediğini belirtmişlerdir.

Tüm bu ifadelerin değerlendirilmesinden, Boyabat Hastanesi İnşaatına ait 5 ve Sinop Hastanesi İnşaatına ait 4 no.lu hakediş bakiyelerinin merkez elemanlarınca 11.312.272 ve 15.512.412 liradan, sırasıyla 3.963.240 ve 1.896.750 liraya düşürülmesi üzerine, sanık Ali YILDIZ'ın derhal Hilmi İŞGÜZAR'a başvurduğu, Hilmi İŞGÜZAR'ın da Bekir Sami AKAY

[Handwritten signature]

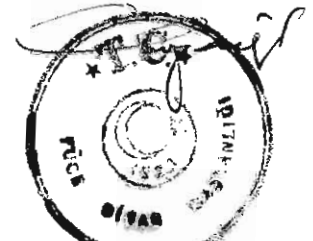

E.1981/1

aracılığı ile bu hakedişlerin artırılması için baskı yapmış olduğu ortaya çıkmaktadır. Baskının gücünü olayın sonraki gelişmeleri açıklayacak niteliktedir. Bu müdahale hastanede yatmakta bulunan Abdurrahim TERZİOĞLU'na olayın bildirilmesini, onun da bu iş için hastaneden çıkıp toplantıya katılmasını, Kontrol Mühendisi Seâat ZAIM'in bulunan formülü uygulamak üzere hemen ertesi gün Sinop'tan Ankara'ya gelmesini sağlamaya yetmiştir. Sanık Bakan Hilmi İŞGÜZAR'ın baskısıyla Boyabat 5 no.lu hakediş raporu bakiyesi 6.908.834 liraya, Sinop 4 no.lu hakediş bakiyesi 8.177.100 liraya yükseltilmiş ve sözleşmeye ek özel şartnamenin 3. maddesindeki açık kurala karşın, ihzarat olarak gösterilen demir bedelinin mahsubu yapılmayarak müteahhide yukarıda geçen anlatımlara uygun ve isteğine yakın olarak toplam 15.085.934 lira ödenmiştir. Sanık Hilmi İŞGÜZAR'ın eylemi, vakî bir şikayeti değerlendirerek, konunun incelenmesini istemek şeklinde nitelendirilemez. Böyle olsaydı merkez elemanlarınca yapılan indirim haklı bulunup, değiştirilemediğine göre, artık dolaylı yollarla müteahhidin eline daha çok para geçmesi için çaba gösterilmezdi. Yeni formüller aranıp hakediş bakiyelerinin yükseltilmesinden, Bakanın bu doğrultuda kesin talimat verdiği anlaşılmaktadır. Sanık Hilmi İŞGÜZAR'ın benzeri müdahaleleri Eşrefpaşa 6 ve Boyabat 1 no.lu hakediş raporlarının düzenlenmesi sırasında da yinelenmiş bulunmaktadır. Yasaların kendisine yüklediği görev açısından Bakanlığının denetimi ve gözetimi altında bulunan SSK'nın yararlarını gözetmekle görevli olan sanık Hilmi İŞGÜZAR'ın her defasında sanık Ali YILDIZ'ın yanında yer alması olaylar üzerindeki etkisinin ortak özelliği olarak görülmektedir.

Tüm bu yolsuzluklar nedeniyle, tamamı 94.080.000 liraya ihale edilen Boyabat Hastane inşaatı için 7 ayrı hakedişle müteahhide toplam 91.808.114,61 lira ödenmiştir. Kurum, inşaatın % 20 düzeyinde olduğunu

Yılmaz

E.1981/1

bildirmektedir (Dosya:D₁-Dizi:343). 7 no.lu hakedişe gelinceye kadar hafriyat dışında imalât gösterilmemesi, 7 no.lu hakedişte ise bu tür imalât bedelinin 5.184.635 lira'ın ibaret olması (Dosya:D₂-Dizi:43), inşaatın % 20 düzeyinde kaldığı savını doğrulamaktadır.

Cumhuriyet Başsavcısı Esas Hakkındaki Düşüncesinde, Boyabat Hastanesi İnşaatı nedeniyle yolsuzlukta bulunan sanıklardan, Kurum Genel Müdür Yardımcısı Bekir Sami AKAY'ın, "hakediş raporlarını imzalamayan kontrol mühendislerini imzaya zorlamak, imza etmeyenlerin yerini değiştirmek suretiyle görevini kötüye kullandığından eylemine uyan TCK'nun 240 ıncı maddesi gereğince cezalandırılmasını" istemiştir.

Ayrıntıları yukarıda belirtildiği gibi, sanık Bekir Sami AKAY, henüz ihale konusu olup olmayacağı dahi bilinmeyen toplu konut arsalarının Ali YILDIZ tarafından hafredilmesi yolunda Kontrol Mühendisi Sedat ZAIM'e talimat vermiş, Boyabat 5 no.lu hakediş raporu bakiyesinin Bakan Hilmi İŞGÜZAR'ın isteği doğrultusunda yükseltilmesi için merkez elemanları üzerinde baskı kurmuş, Sedat ZAIM'i Ankara'ya çağırıp ihzarat miktarını artırmasını sağlamış, böylece görevini kötüye kullanmıştır.

Cumhuriyet Başsavcısının esas hakkındaki düşüncesinde, hakedişleri inceleyenlerle ilgili olarak:

"Hakediş raporlarını gereği gibi incelemeden ve keşif özetleriyle karşılaştırarak fazla ödemeleri tespit etmeyen merkez elemanları, Atilla BİLEN, Vahit ERUZ, Erol SÜER, Şeref ŞAHİN, Kâmil TELCİ, Abdurrahim TERZİOĞLU, Şevki ÜLER'in, eylemlerine uyan TCK'nun 230. maddelerine göre cezalandırılmalarına" denilmektedir.

Sanıklardan Abdurrahim TERZİOĞLU'nun, Yapı İşleri Dairesi Başkanı olarak, merkeze yollanan hakedişlerin gerçekleri yansıtmayıp yansıtmadığı

E.1981/1

ğının saptanmasını sağlayacak önlemler almaması nedeniyle görevini savsakladığı, bunun sonucunda Kurum'un zarara uğradığı anlaşılmıştır.

Diğer sanıklardan Erol SÜER 4 ve 5, Şeref ŞAHİN 1, Kâmil TELCİ 2 ve 4, Atilla BİLEN 2 ve 3, Vahit ERUZ 1, 3 ve 4, Şevki ÜLER 5 no.lu hakedişleri merkezde incelemişlerdir. Bu sanıkların, hakedişleri incelerken, kasıtlı olarak Kurum zararına bir davranış içine girdikleri yolunda kanıt bulunmamakta, hakedişlere zaman zaman koydukları uyarıcı notlar, hakediş bakiyelerinde yaptıkları indirimler ise sanıkların kötü niyetle hareket etmediklerini göstermektedir.

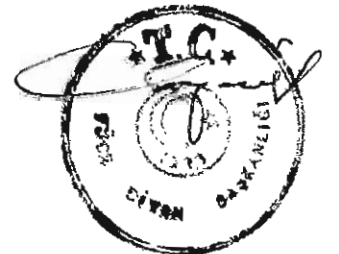
Öte yandan, Boyabat 5 no.lu hakediş raporu bakiyesinin yükseltilmesi için sanık Bekir Sami AKAY'ın düzenlediği toplantıda hazır bulunan Erol SÜER, Şeref ŞAHİN ve Kâmil TELCİ'nin 5 no.lu hakedişin yükseltilmesine doğrudan katkıda bulduklarını gösteren bir kanıt elde edilememiştir. Kaldı ki, Genel Müdür Yardımcısı Bekir Sami AKAY ve Yapı İşleri Daire Başkanı Abdurrahim TERZİOĞLU görevde iken, bu sanıkların Kontrol Mühendisi Sedat ZAIM'i Boyabat'tan çağırıp ondan hakediş bakiyesinin yükseltilmesini istemiş olmaları da düşünülemez. Bu durumda, sanıkların toplantıya katılmaktan ibaret eylemleri görevi savsaklamak ya da kötüye kullanmak olarak nitelendirilmemiştir.

Boyabat Hastanesi İnşaatı Kontrol Mühendisi Sedat ZAIM ve müteahhit Ali YILDIZ için Cumhuriyet Başsavcısı esas hakkındaki düşüncesinde:

"Ali YILDIZ ile kontrol mühendisi Sedat ZAIM'in de sahte hakediş raporları düzenlediklerinden eylemlerine uyan TCK'nun 64/1, 339, 80, 31 inci maddeleri gereğince cezalandırılmalarını,

Ceza tayin edilirken Ali YILDIZ ile Sedat ZAIM'in eylemlerinin vahametinin nazara alınmasını" istemektedir.

Yılmaz

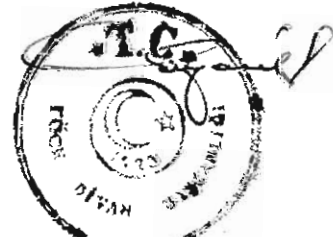

E.1981/1

Boyabat Hastanesi inşaatına ait hakediş raporlarının tümü kontrol mühendisi olarak sanık Sedat ZAİM tarafından düzenlenip imzalanmıştır. Hakedişlerde yer alan hafriyat, taşıma, stabilize malzeme, kereste miktarlarının gerçekleri yansıtmadığı daha önce ayrıntılarıyla açıklanmıştır. Hakedişlerin, her defasında Kurum zararına olmak üzere, gerçeklere uygun olmayan bir biçimde düzenlenmesinden kuşkusuz Kontrol Mühendisi Sedat ZAİM sorumludur. Nitekim, Kurum'un İnşaat İşleri Talimatı'nın 13. maddesinin (g) bendinde, "İstihkak raporları; kontrol mühendisleri tarafından şantiyede tanzim edileceği cihetle muhteviyatının hakikate uygunluğu mesuliyeti tamamıyla tanzim eden kontrole raci bulunmak üzere maddi hataları ile mukavele ve ekleri hükümlerine uygunluğu bakımından merkezde Kontrol Bürosu Şefliğince tetkike tabi tutulur" denilmektedir.

Hasan ÜNAL tarafından gerçekleri yansıtmadığı iddiasıyla imzalanmayan 1 no.lu hakedişin sanık Sedat ZAİM tarafından tereddütsüz imzalanması; zaman zaman yetkililerce uyarılan sanığın gerçekleri yansıtmayan hakedişleri düzenlemekte ısrar etmesi; hakedişlerde yer alan rakamların her türlü yanlışlığı olasılığını ortadan kaldıracak ölçüde gerçek miktarlardan uzak olması karşısında, sanık Sedat ZAİM'in hemşehrisi olan Ali YILDIZ'la birlikte ve onun etkisiyle daha işin başından itibaren kasıtlı davrandığını kanıtlamaktadır.

Her ne kadar, sanıklar Sedat ZAİM ve Ali YILDIZ hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 342. maddesine aykırı davranıştan dava açılmış, İddia Makamı da sanıkların aynı Yasanın 339. maddesi uyarınca cezalandırılmalarını istemişse de, Eşrefpaşa Hastane İnşaatı Kontrol Mühendisi Cahit ÖZKARA ve mücahit Ali YILDIZ'ın cezaf sorumluluklarının değerlendirilmesinde belirtilen gerekçelerle, sanıkların eylemlerinin resmi evrakta sahtecilik değil, görevi kötüye kullanmak ve buna azmettirmek suretiyle

Özkar

E.1981/1

katılmak olarak nitelendirilmesi gerekir.

Suçun işleniş biçimi ve neden oldukları zararın miktarı karşısında, cezaların aşağı sınırının aşılması uygun görülmüştür.

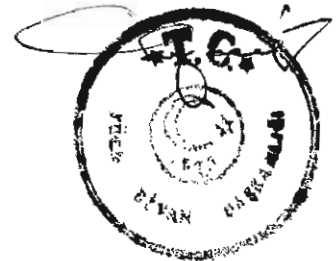
Eşrefpaşa Hastane inşaatında olduğu gibi Boyabat İnşaatında da, müteahhidin tüm yolsuzlukları Kontrol Mühendisinin katkısıyla gerçekleştirdiği anlaşılmıştır. Böylece, Bakanın müdahalesiyle Hasan ÜNAL'ın görevinden uzaklaştırılıp yerine müteahhidin hemşehrisi Sedat ZAIM'in atanmasının bir rastlantı olmadığı ortaya çıkmaktadır. Kontrol Mühendisi ve Müteahhit tarafından yapılan tüm yolsuzlukların temelinde bu atama işlemi yatmaktadır. Sanık Hilmi İŞGÜZAR, Hasan ÜNAL'ın görevden alınıp, Sedat ZAIM'in Kontrol Mühendisi olarak atanmasını sağlamakla ve Boyabat 5 no.lu hakediş bakiyesinin düşürülmesi üzerine gösterdiği tepkiyle, müteahhitten oğlu adınaymış gibi göstererek edindiği daire karşılığında kendisine düşeni yapmıştır.

C) SİNOP HASTANE VE HEMŞİRE KOLEJİ İNŞAATI OLAYLARINDA SANIKLARIN EYLEMLERİ

a) SANIK MUSTAFA ENGİNSU'NUN EYLEMİ

200 milyon lira keşif bedelli Sinop Hastane ve Hemşire Koleji inşaatı, 11.8.1978'de SSK'ca ihaleye çıkarılmış ihale % 15, 70'lik indirimle ve 168.600.000 lira üzerinden Mevlüt HAMZAOĞLU Firmasında kalmıştır.

Aynı ihaleye % 6, 10'luk bir indirim önerisiyle katılan sanık Ali YILDIZ (Dosya:E-Dizi234), ihale sonuçlarının belli olmasından hemen sonra Satınalma Komisyonuna başvurarak en düşük bedelle yapılan öneriden % 15 daha fazla indirim yapacağını bildirmiş (Dosya:E-Dizi:222) ve bu yoldaki dilekçesini aynı gün Kurum Genel Müdürlüğüne vermiştir (Dosya:E-Dizi:229).

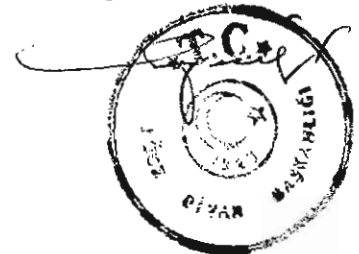
Ali Yıldız

E.1981/1

Sosyal Sigortalar Kurumu Alım-Satım Talimatnamesi'nin 50/b maddesi uyarınca Satınalma Komisyonu ihaleye katılan firmalara 11.8.1978 gününden itibaren 5 gün içinde Komisyona başvurarak, ihale bedelinden en az %15 eksiltme yapabileceklerini duyurmuş ve bu duyuru 15.8.1978 günü askıdan indirilmiştir (Dosya:E-Dizi:228). Bu süre içinde başka başvuru olmadığından, yalnızca indirim önerisinde bulunan Ali YILDIZ ile ihale üzerinde kalan Mevlüt HAMZAĞLU'na ait Feza İnşaat Müteahhitliği Firmasına, 18.8.1978 günü yapılacak açık eksiltmede hazır bulunmaları tebliğ edilmiştir (Dosya:E-Dizi:226-227). Açık eksiltmenin yapılacağı günden bir gün önce sanık Ali YILDIZ, Genel Müdürlüğe 17.8.1978 günü 665130 sayı ile girişi yapılan bir dilekçe ile % 15 indirimde bulunma önerisinden vazgeçtiğini bildirmiştir (Dosya:E-Dizi:225). Bu gelişme üzerine, Satınalma Komisyonu ihalede verilen en düşük bedelden % 15 indirim yapmayı öneren ve daha sonra bundan vazgeçen müteahhit Ali YILDIZ'ın geçici güvencesinin irat kaydedilip edilmemesi konusunda Başhukuk Müşavirliğinin görüşüne göre işlem yapılmasını ve işin Feza İnşaat Müteahhitliği Firmasına ihalesini, 18.8.1978 gününde kararlaştırmıştır (Dosya:E-Dizi:223-221).

Bu karar üzerine Başhukuk Müşavirliği 18.8.1978 günlü, 7889 sayılı yazılı görüşünde: Alım - Satım Talimatnamesinin 50/b maddesi uyarınca "en düşük bedeli teklif eden Firmadan % 15 daha fazla tenzilatla işi yapmayı teklif eden Ali YILDIZ Kurumumuza yaptığı teklifle (icapla) bağlı bulunmakla birlikte, Talimatnamenin 50. maddesinde belirtilen 5 günlük süre sona ermeden, Ali YILDIZ teklifini geri aldığı bildirilmiş, bu suretle 50. maddede öngörüldüğü şekilde, indirmeye artırım teklif eden firma ile ilk ihalede en düşük teklifi veren Feza İnşaat Şirketi arasında açık eksiltme yapılması olanağı fiilen ortadan kalkmıştır.

Ali

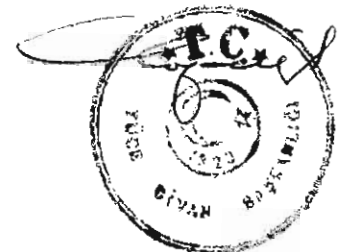
E.1981/1

Diğer taraftan, Feza İnşaat Şirketi ilk ihaleye iştirakleri sırasında teklif ettikleri ₺ 15,70 indirim miktarı ile inşaatı yapma taahhütlerinde ısrar ettiklerini... Kurumumuzla Feza İnşaat Şirketi arasındaki hukukî tasarruf tüm neticeleri ile birlikte tamamlanmış bulunmaktadır.

Maruz durum muvacehesinde Kurumumuzun herhangi bir zararı bahis konusu olmayacağı cihetle Ali YILDIZ'a ait ihale teminatının irat kaydedilmesinin hukuki bir dayanağı bulunmadığı"nın düşünüldüğü belirtilmiştir (Dosya:E-Dizi:218-217).

Başhukuk Müşavirliğinin geçici güvencenin irat kaydedilmemesi gerektiği yolunda görüş bildirmesine karşın, Malzeme Dairesi Başkanı Atullah ATASOY imzası ile Genel Müdürlük Makamına yollanan 22.8.1978 günlü, 10970 sayılı yazı ile, anılan "mütalâaya istinaden muamele yapıp yapılmayacağı hususunda bir karar" alınması istenmiştir. Bu yazının altına Genel Müdür Başyardımcısı Hikmet ERİNÇ, "Hukuki mütalâa da gözönünde bulundurularak teminatın iade edilmesi uygun görüşü ile arz ve takdim" notunu yazmıştır. Genel Müdür sanık Mustafa ENGİNSU da aynı yazıya "Hukuki mütalâalar gözönünde bulundurularak geçici teminatın iade edilmesi uygundur. 22.8.1978" notunu ekliyerek işi sonuca bağlamış ve sanık Ali YILDIZ'a geçici güvence tutarı 6.014.000 lira aynı gün iade edilmiştir (Dosya:E-Dizi:214).

Ali YILDIZ'ın ikinci teklifini geri almasından sonra 18.8.1978 günlü Satınalma Komisyonu kararını tasvip eden 25.8.1978 günlü Yönetim Kurulu Kararı uyarınca (Dosya:E-Dizi:212-211), sözleşme Kurum yetkilileriyle Müteahhit Mevlüt HAMZAOĞLU vekili Ahmet UYANIK arasında 8,9.1978 günü akdedilmiştir. Dana sonra Mevlüt HAMZAOĞLU vekili Ahmet UYANIK, 11.9.1978 günlü dilekçe ile, işi aynı şartlarla Ali YILDIZ'a

Qulus

E/1981/1

devretmek için Kurum'dan izin istemiştir (Dosya:E-Dizi:166). Ali YILDIZ da aynı gün verdiği bir dilekçe ile işi devir almak istediğini bildirmiştir (Dosya:E-Dizi:165). Bu durumu görüşmek üzere toplanan Yönetim Kurulu 15.9.1978 günlü, 43 sayılı kararıyla devir işlemine rıza göstermiştir (Dosya:E-Dizi:164-163).

İşin devri 11.9.1978 günü Kurum'a verilen dilekçelerle resmiyete intikal etmekle birlikte, iki müteahhit arasında bu konuda çok daha önceden anlaşmaya varıldığı görülmektedir. Mevlüt HALIZAOĞLU, daha 17.8.1978 tarihinde, yani Ali YILDIZ'ın % 15 indirim önerisinden vazgeçtiği yolundaki dilekçesinin Kurum'a verildiği gün, Ahmet UYANIK'a verdiği vekâletname ile "Sinop Hastanesi ve Hemşire Koleji inşaatına ait mukaveleyi akt ve imzaya, ilgili makama vermeye, işbu taahhüdünü Ali YILDIZ'a devretmeye" yetki vermiştir (Dosya:E-Dizi:191). Taraflar ve Kurum yetkilileri arasında 20.9.1978 günü yapılan protokolla devir işlemi gerçekleştirilmiştir (Dosya:E-Dizi:162). Ancak, devir protokolu yapılmadan önce, 13.9.1978'de Kurum yetkililerince sanık Ali YILDIZ'a yer teslimi yapılmış (Dosya:E-Dizi:178) ve ertesi günü Ali YILDIZ firmasınınca düzenlenen temel atma töreninde sanık Hilmi İŞGÜZAR ve Kurum yetkilileri hazır bulunmuşlardır.

Cumhuriyet Başsavcısı esas hakkındaki düşüncesinde: "önce % 15 noksan ile teklif eden bilâhare vazgeçen Ali YILDIZ'a sözleşmenin devredilmesine muvafakat eden ve Yönetim Kurulundan karar alınmasına da gerek duymadan geçici teminatı iade etmek suretiyle görevini kötüye kullanan sanık Mustafa ENGİNSU'nun Türk Ceza Kanunu'nun 240. maddesi uyarınca cezalandırılmasını" istemiştir.

Sanık Mustafa ENGİNSU sorgusunda, hukuki mütalâada, 50. maddede tanınan 5 günlük süre içerisinde müteahhidin önerisinden cayabileceğinin, bunda Kurum zararı bulunmadığının belirtilmesi üzerine, Malzeme

Q. K.

